Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 109 (5783) | 14 мая 1937 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

І. СТАЛІН — Лонданскі з'езд Расійскай Сацыял-Дэмакратычнай Рабочай Партыі.
ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ — Любіць і ведаць гісторыю большэвізма.
АБМЕРКАВАННЕ ПЫТАННЯЎ ТРЭЦЯГА ПЯЦІГАДОВАГА ПЛАНА: Д. М. Тронек, В. Е. Лур'е — Да праблемы развіцця швейнай прамысловасці БССР.
ПАКОНЧЫЦЬ З АПАРТУНІСТЫЧНЫМ САМАЦЁКАМ У КІРАЎНІЦТВЕ СЯЎБОЙ: Р. Фралоў — Сяўбу расцягнулі на паўтара месяца; Сергіеня — Ганьбяць работу стаханаўцаў.
План веснавой сяўбы яравых па БССР на 13 мая выканан толькі на 69,8 проц.
На партыйных канферэнцыях.
ЗА РУБЯЖОМ: Хваля забастовак у Японіі; Пратэсты супроць расправы над бразільскімі рэвалюцыянерамі; Павуціннe германскага шпіянажу; У тылу ў іспанскіх мяцежнікаў; На франтах у Іспаніі; Да англа-японскіх перагавораў.

10 ЧЭРВЕНЯ—XVI З'ЕЗД КП(б)Б

Згодна рашэння ЦК КП(б)Б, XVI З'езд КП(б)Б склікаецца 10 чэрвеня 1937 года.

Зацверджан наступны парадак дня з'езда: справаздача ЦК КП(б)Б—дакладчык тав. ШАРАНГОВІЧ, справаздача рэвізійнай камісіі—дакладчык тав. КУДЗЕЛЬСКІ, выбары ЦК КП(б)Б і рэвізійнай камісіі.

ЛЮБІЦЬ І ВЕДАЦЬ ГІСТОРЫЮ БОЛЬШЭВІЗМА

30 год назад сабраўся V (Лонданскі) з'езд Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі. Гэта быў перыяд, калі большэвікі існавалі яшчэ ў якасці рэвалюцыйнага крыла сацыял-дэмакратычнай партыі, вядучы непрымірымую барацьбу з апартуністычным меншавіцкім крылом. На Лонданскім з'ездзе перамагла рэвалюцыйная лінія большэвізма, перамагла класавая палітыка сацыялістычнага пролетарыята.

«Фактычнае аб'яднанне перадавых рабочых усёй Расіі ў адзіную ўсерасійскую партыю над сцягам рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратыі — такі сэнс Лонданскага з'езда, такі яго агульны характар» — вось як ацэньваў таварыш Сталін асноўны вынік з'езда.

Артыкул таварыша Сталіна «Лонданскі з'езд Расійскай Сацыял-Дэмакратычнай Рабочай партыі (запіскі дэлегата)» дае незвычайны ўзор асвятлення гісторыі нашай партыі, дае глыбокае марксісцкае тлумачэнне прычын, крыніц унутрыпартыйнай барацьбы. Таварыш Сталін паказвае, што рознагалоссі большэвікоў з меншавікамі насілі глыбока прынцыповы характар. Гэта былі спрэчкі па пытанню аб характары нашай рэвалюцыі, аб ролі розных класаў і партый рускага грамадства ў гэтай рэвалюцыі.

Меншавікі, якія і тады ўжо здраджвалі марксізму, хацелі падначаліць пролетарыят палітыцы ліберальнай буржуазіі. Быццам папугаі, меншавікі цвярдзілі, што раз рэвалюцыя буржуазная, то адзіным правадыром рэвалюцыі можа быць толькі буржуазія.

Большэвікі-ж даказвалі, што руская ліберальная буржуазія ўяўляе сабой антырэвалюцыйную сілу, з якой трэба весці бязлітасную барацьбу. Большэвікі гаварылі, што адзіным правадыром рэвалюцыі, які можа павесці за сабой усе рэвалюцыйныя сілы Расіі на штурм царскага самадзяржаўя, з'яўляецца пролетарыят. Большэвікі гаварылі, што саюзнікам пролетарыята ў буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі з'яўляецца рэвалюцыйнае сялянства, а не здрадніцкая ліберальная буржуазія. І гэта лінія большэвікоў, лінія гегемоніі пролетарыята ў буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, перамагла на Лонданскім з'ездзе.

Спрэчка паміж большэвікамі і меншавікамі, такім чынам, ішла па самых карэнных пытаннях рэвалюцыі. Гэта спрэчка выцякала з таго, што эканамічныя ўмовы рэвалюцыі 1905—1907 гг. паставілі пролетарыят у варожыя адносіны да ліберальнай буржуазіі. Ленін указваў, што «... эканамічныя ўмовы рэвалюцыі 1905 г. паставілі пролетарыят ў варожыя адносіны да ліберальнай буржуазіі — не толькі з-за пытання аб паляпшэнні быту рабочых, але таксама і з-за аграрнага пытання, з-за ўсіх палітычных пытанняў рэвалюцыі і т. д.».

Аналізуючы склад Лонданскага з'езда, таварыш Сталін дае марксісцкае тлумачэнне той глебы, на якой вырастаў і трымаўся меншавізм. Гэта глеба — дробнабуржуазны характар краіны. У той час як ачагамі большэвікоў з'яўляліся раёны буйной прамысловасці, меншавікі і эсэры вербавалі сваіх прыхільнікаў з ліку саматужнікаў або рабочых дробнай прамысловасці, ..., дзе класавая барацьба яшчэ не разгарнулася па-сапраўднаму.

«... Тактыка большэвікоў з'яўляецца тактыкай буйна-прамысловых пролетарыяў, тактыкай тых раёнаў, дзе класавыя супярэчнасці асабліва ясны і класавая барацьба асабліва рэзкая. Большэвізм — гэта тактыка сапраўдных пролетарыяў.

... Тактыка меншавікоў з'яўляецца ў пераважнасці тактыкай рамесніцкіх рабочых і сялянскіх поўпролетарыяў, тактыкай тых раёнаў, дзе класавыя супярэчнасці не зусім ясны і класавая барацьба замаскіравана. Меншавізм — гэта тактыка поўбуржуазных элементаў пролетарыята», — указваў таварыш Сталін.

Наяўнасць у дарэвалюцыйнай Расіі не толькі капіталістычных, але і старых, дакапіталістычных класаў, дробнабуржуазны характар краіны, пераважнасць сялянства, велізарная ўдзельная вага рамесніцкай, саматужнай прамысловасці, рознастайнасць складу самога пролетарыята — усё гэта з'яўлялася жывільнай глебай для існавання мноства плыней і фракцый і ў партыі, і ў рабочым класе. Пролетарыят не аддзелен сцяной ад свайго дробна-буржуазнага акружэння. Адсюль пранікненне дробнабуржуазных і буржуазных уплываў у рады пролетарыята і яго партыі, адсюль розныя апартуністычныя плыні, фракцыі і групіроўкі, якія асабліва ажыўляліся пры кожным павароце ў развіцці класавай барацьбы, пры кожным абвастрэнні барацьбы і ўзмацненні цяжкасцей.

Каб забяспечыць глыбокае вывучэнне гісторыі ВКП(б), каб зжыць схаластыку і фармалізм у выкладанні, прапагандыст павінен умець звязаць гісторыю партыі з гісторыяй СССР. Прапагандыст павінен паказаць палітычную і эканамічную абстаноўку адпаведнага перыяда, паказаць, адлюстраваннем якіх класавых сіл з'яўляліся тыя ці іншыя антыпартыйныя фракцыі і групіроўкі.

Уважліва вывучаць, чытаць і перачытваць працы Леніна і Сталіна, у якіх паказана, чаму ва ўмовах капіталізма і наогул ва ўмовах існавання антаганістычных класаў неміnuча ўзнікненне супярэчнасцяў і рознагалоссяў у пролетарскай партыі — абавязак кожнага прапагандыста. Задача прапагандыста — даць марксісцкае тлумачэнне фактам з гісторыі партыі, паказаць закон развіцця партыі, а не збівацца на якісьці расказ аб «справах мінулых».

Неацанімым кіруючым указаннем для гісторыкаў і для ўсіх прапагандыстаў з'яўляецца даклад таварыша Сталіна на VII пашыраным пленуме ВККІ (1926 г.), дзе сфармуляван закон развіцця партыі, які заключаецца ў прынцыповай, непрымірымай барацьбе за ленінізм, у пераадоленні супярэчнасцяў і рознагалоссяў у партыі шляхам барацьбы. Без такой барацьбы, праведзенай большэвікамі на працягу дзесяцігоддзяў пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна, без ачышчэння пролетарскай партыі ад апартуністычных элементаў была-б немагчыма перамога Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, перамога сацыялізма ў нашай краіне.

Марксісцкае тлумачэнне прычын узнікнення розных антыпартыйных фракцый і групіровак дае ключ да зразумення іх пазнейшай эвалюцыі. Раней трацкізм з'яўляўся антыленінскай, меншавіцкай палітычнай плынню, меўшай вядомую базу ў краіне ў сілу наяўнасці капіталістычных класаў, у сілу неаднароднасці эканомікі, неаднароднасці самога рабочага класа. Але вось ужо некалькі год, як гэта база знікла і трацкізм жывіцца капіталістычным акружэннем, гальванізуючым рэшткі капіталістычных элементаў у нашай краіне. Сваю гнусную праграму рэстаўрацыі капіталізма крывавыя трацкісцкія каты хавалі не толькі ад рабочага класа, але і ад сваіх-жа ўласных саўдзельнікаў. Трацкізм з палітычнай плыні ператварыўся ў агалцелую, разбойніцкую банду наймітаў фашызма, якіх трэба бязлітасна знішчаць. Правыя рэстаўратары капіталізма, бухарынцы, таксама ператварыліся з палітычнай плыні ў банду здраднікаў і прадажнікаў.

Да гэтага часу ў нашых праграмах і падручніках па гісторыі партыі не было навукова распрацаванай, дакладна ўстаноўленай перыядызацыі падзей. Цяпер мы маем сапраўды навуковую, па-марксісцку абаснаваную перыядызацыю гісторыі нашай партыі ў сувязі з важнейшымі падзеямі ў гісторыі нашай краіны. Гэта схема асноўных этапаў у гісторыі нашай партыі і іншыя ўказанні, даныя ў пісьме таварыша Сталіна «Аб падручніку гісторыі ВКП(б)», з'яўляюцца кіраўніцтвам для ўсіх нашых прапагандыстаў, неацанімым дапаможнікам, настольным дакументам для ўсіх таварышоў, якія вывучаюць гісторыю партыі.

Пісьмо таварыша Сталіна «Аб падручніку гісторыі ВКП(б)» дае навуковую аснову для глыбокага вывучэння гісторыі партыі, яно дапаможа партыйным кадрам хутчэй авалодваць большэвізмам. Яно ідэйна ўзбройвае партыю і дапаможа больш паспяхова змагацца з усімі ворагамі сацыялізма, ворагамі народу.

Любіць і ведаць гісторыю большэвізма, паставіць вывучэнне гісторыі партыі на належную вышыню на аснове ўказанняў таварыша Сталіна — такая задача ўсіх партыйных арганізацый.

„Правда“

АБ НАЗНАЧЭННІ тав. ВАРОНЧАНКА А. А. НАРОДНЫМ КАМІСАРАМ АСВЕТЫ БССР

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастанаўляе:

Назначыць тав. Варончанка Аляксандра Аксенцевіча народным камісарам асветы БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯЎКОЎ.

АБ ЗНЯЦЦІ ДЗЯКАВА А. І. З РАБОТЫ НАРОДНАГА КАМІСАРА АСВЕТЫ БССР

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастанаўляе:

Зняць Дзякава Ананія Іванавіча з работы народнага камісара асветы БССР.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯЎКОЎ.

І. СТАЛІН

Гэты артыкул таварыша Сталіна, напісаны неўзабаве пасля V з'езда, упершыню быў надрукаван у 1907 годзе ў першых двух нумарах большэвіцкай газеты «Бакинский пролетарий» (№ 1 ад 20 чэрвеня і № 2 ад 10 ліпеня) за подпісам: «Коба Іванавіч». Артыкул быў снабжон паметкай: «Продолжение следует». Аднак па «незалежных» ад аўтара прычынах (узмацніўшаяся ў другой палове 1907 года падпільноўванне шпіёнамі, затым арышт і ссылка) артыкул так і не быў закончан.
РЭДАКЦЫЯ.

Лонданскі з'езд Расійскай Соцыял-Дэмакратычнай Рабочай Партыі

(ЗАПІСКІ ДЭЛЕГАТА)

Лонданскі з'езд закончыўся. Наперакор чаканням ліберальных пісак, розных там Вергежскіх і Кусковых, — з'езд даў нам не раскол, а далейшае згуртаванне партыі, далейшае аб'яднанне перадавых рабочых усёй Расіі ў адну непадзельную партыю. Гэта быў сапраўдны ўсерасійскі аб'яднаўчы з'езд, бо на ім упершыню былі прадстаўлены найбольш шырока і поўна нашы польскія, бундаўскія і латышскія таварышы, на ім упершыню яны прынялі актыўны ўдзел у работах партыйнага з'езда, і, стала быць, упершыню звязалі найбольш непасрэдна лёс сваіх арганізацый з лёсам усёй партыі. У гэтым сэнсе Лонданскі з'езд значна рушыў наперад справу згуртавання і ўмацавання Расійскай Соцыял-Дэмакратычнай Рабочай Партыі.

Такі першы і важны вынік Лонданскага з'езда.

Але гэтым яшчэ не вычэрпваецца значэнне Лонданскага з'езда. Справа ў тым, што, наперакор жаданню тых-жа ліберальных пісак, з'езд закончыўся перамогай «большэвізма», перамогай рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратыі над апартуністычным крылом нашай партыі, над «меншавізмам». Усім вядомы, зразумела, нашы рознагалоссі па пытанню аб ролі розных класаў і партый у нашай рэвалюцыі і аб нашых да іх адносінах. Вядома таксама і тое, што афіцыйны цэнтр партыі, меншавіцкі па свайму складу, у цэлым радзе выступленняў станавіўся ў супярэчанне з партыяй у цэлым.

Успомніце хаця-б: гісторыю з лозунгам Цэнтральнага Камітэта аб адказным кадэцкім міністэрстве, адвергнутым партыяй у часе першай Думы; гісторыю з лозунгам таго-ж ЦК аб «аднаўленні сесіі Думы» пасля разгону першай Думы, таксама адвергнутым партыяй; гісторыю з вядомым заклікам ЦК да ўсеагульнай забастоўкі па поваду разгону першай Думы, таксама адвергнутым партыяй... Неабходна было палажыць канец гэтаму ненармальнаму становішчу. А для гэтага ў сваю чаргу неабходна было падвесці вынік фактычным перамогам партыі над апартуністычным ЦК, перамогам, напаўняючым гісторыю ўнутранага развіцця нашай партыі за ўвесь прайшоўшы год. І вось, Лонданскі з'езд падагуліў вынік усім гэтым перамогам рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратыі, і, замацаваўшы за ёй перамогу, ён прыняў тактыку гэтай сацыял-дэмакратыі.

Стала быць, з гэтага часу партыя будзе праводзіць строга класавую палітыку сацыялістычнага пролетарыята. Чырвоны сцяг пролетарыята не будзе больш схіляцца перад краснабаямі лібералізма. Непадыходзячыя пролетарыяту інтэлігенцкія хістанні атрымалі смяротны ўдар.

Такі другі, не менш важны вынік Лонданскага з'езда нашай партыі.

Фактычнае аб'яднанне перадавых рабочых усёй Расіі ў адзіную ўсерасійскую партыю пад сцягам рэвалюцыйнай сацыял-дэмакратыі — такі сэнс Лонданскага з'езда, такі яго агульны характар.

Пяройдзем цяпер да больш падрабязнай характарыстыкі з'езда.

I.

Склад з'езда

Усяго на з'ездзе прысутнічала каля 330 дэлегатаў. З іх 302 былі з правам рашаючага голасу — прадстаўнікі больш чым 150.000 членаў партыі, астатнія — дарадчыя. Па фракцыях размяркоўваліся прыблізна наступным чынам: (толькі рашаючыя) 92 большэвікі, 85 меншавікоў, 54 бундаўцы, 45 палякаў і 26 латышоў.

З пункту гледжання грамадскага становішча членаў з'езда (рабочыя і нерабочыя) з'езд уяўляў наступную карціну: рабочых фізічнай працы было ўсяго 116; канторшчыкаў і прыказчыкаў — 24; астатнія — нерабочыя. Прычым рабочыя фізічнай працы па фракцыях размяркоўваліся наступным чынам: у большэвіцкай фракцыі — 38 (36 проц.); у меншавіцкай — 30 (31 проц.); у палякаў — 27 (61 проц.); у латышоў — 12 (40 проц.); у бундаўцаў — 9 (15 проц.). А прафесіянальныя рэвалюцыянеры размяркоўваліся па фракцыях наступным чынам: у большэвіцкай фракцыі — 18 (17 проц.); у меншавіцкай — 22 (22 проц.); у палякаў — 5 (11 проц.); у латышоў — 2 (6 проц.); у бундаўцаў — 9 (15 проц.).

Мы ўсе былі «здзіўлены» гэтай статыстыкай. Як? Меншавікі так многа крычалі аб інтэлігенцкім складзе нашай партыі, яны дзень і ноч лаялі большэвікоў інтэлігентамі, яны пагражалі прагнаць усіх інтэлігентаў з партыі, яны ўвесь час трэціравалі прафесіянальных рэвалюцыянераў — і раптам у іх ва фракцыі аказалася значна менш рабочых, чым у «інтэлігентаў»-большэвікоў! У іх аказалася значна больш прафесіянальных рэвалюцыянераў, чым у большэвікоў! Але мы тлумачылі меншавіцкія крыкі тым, што «ў каго што баліць, той аб тым і крычыць»...

Яшчэ больш цікавы лічбы аб складзе з'езда з пункту гледжання «тэрытарыяльнага размеркавання» дэлегатаў. Высветлілася, што вялікія групы меншавіцкіх дэлегатаў пасылаюцца галоўным чынам сялянскімі і рамесніцкімі раёнамі: Гурыя (9 дэлег.), Тіфліс (10 дэлег.), Маларасійская сялянская арганізацыя «Спілка» (здаецца, 12 дэлег.), Бунд (велізарная большасць—меншавіцкая) і, як выключэнне, — Данецкі басейн (7 чал.). Між тым як вялікія групы большэвіцкіх дэлегатаў пасылаюцца выключна буйна-прамысловымі раёнамі: Пецербург (12 дэлег.), Масква (13 або 14 дэлег.), Урал (21 дэлег.), Іванава-Вазнесенск (11 дэлег.), Польшча (45 дэлег.).

Відавочна, тактыка большэвікоў з'яўляецца тактыкай буйна-прамысловых пролетарыяў, тактыкай тых раёнаў, дзе класавыя супярэчанні асабліва ясны і класавая барацьба асабліва рэзка. Большэвізм — гэта тактыка сапраўдных пролетарыяў.

З другога боку, не менш відавочна і тое, што тактыка меншавікоў з'яўляецца па пераважна тактыкай рамесніцкіх рабочых і сялянскіх поўпролетарыяў, тактыкай тых раёнаў, дзе класавыя супярэчанні не зусім ясны і класавая барацьба замаскавана. Меншавізм — гэта тактыка поўбуржуазных элементаў пролетарыята.

Так гавораць лічбы.

І гэта не цяжка зразумець: нельга сур'ёзна гаварыць сярод лодзінскіх, маскоўскіх або іванава-вазнесенскіх рабочых аб блоках з той самай ліберальнай буржуазіяй, члены якой вядуць з імі разлютаваную барацьбу, то і справа «караючы» іх частковымі разлікамі і масавымі лакаутамі — там меншавізм не знойдзе сабе сімпатый, там патрэбен большэвізм, тактыка непрымірымай пролетарскай класавай барацьбы. І наадварот, вельмі цяжка прывіць ідэю класавай барацьбы гурыйскім сялянам або якім-небудзь шклоўскім рамеснікам, якія не адчуваюць вострых сістэматычных удараў класавай барацьбы і таму ахвотна ідуць на ўсякія згоды супроць «агульнага ворага» — там пакуль не патрэбен большэвізм, там патрэбен меншавізм, бо там усё прасякнута атмасферай згод і кампрамісаў.

Не менш цікаўны склад з'езда з пункту гледжання нацыянальнасцей. Статыстыка паказала, што большасць меншавіцкай фракцыі складаюць яўрэі (не лічачы, вядома, бундаўцаў), далей ідуць грузіны, потым рускія. Затое велізарную большасць большэвіцкай фракцыі складаюць рускія, далей ідуць яўрэі (не лічачы, вядома, палякаў і латышоў), затым грузіны і т. д. Па гэтаму поваду хтосьці з большэвікоў заўважыў жартаўліва (здаецца, тав. Алексінскі), што меншавікі — яўрэйская фракцыя, большэвікі — сапраўдны-руская, стала быць, не пашкодзіла-б нам, большэвікам, зрабіць у партыі пагром.

А такі склад фракцый не цяжка растлумачыць: ачагамі большэвізма з'яўляюцца галоўным чынам буйна-прамысловыя раёны, раёны чыста-рускія, за выключэннем Польшчы, тады як меншавіцкія раёны, раёны дробнай вытворчасці, з'яўляюцца ў той-жа час раёнамі яўрэяў, грузін і т. д.

Што-ж датычыць плыней, якія намеціліся на з'ездзе, то трэба заўважыць, што фармальнае дзяленне з'езда на 5 фракцый (большэвікі, меншавікі, палякі і т. д.) захавала вядомую сілу, праўда, нязначную, толькі да абмеркавання пытанняў прынцыповага характару (пытанне аб непролетарскіх партыях, аб рабочым з'ездзе і т. д.). З пытанняў прынцыповых фармальная групіроўка была фактычна адкінута і пры галасаваннях з'езд звычайна падзяляўся на 2 часткі: большэвікоў і меншавікоў. Так званага цэнтра, або балота, не было на з'ездзе. Тав. Троцкі аказаўся «прыгожай непатрэбнасцю». Прычым усе палякі іменна далучаліся да большэвікоў. Велізарная большасць латышоў таксама іменна падтрымлівала большэвікоў. Бунд, які фактычна заўсёды падтрымліваў велізарнай большасцю сваіх дэлегатаў меншавікоў, фармальна вёў у вышэйшай ступені двухсэнсавую палітыку, выклікаўшую ўхмылку з аднаго боку, раздражэнне з другога. Тав. Роза Люксембург па-мастацку-метка ахарактарызавала гэту палітыку Бунда, сказаўшы, што палітыка Бунда не ёсць палітыка спелай палітычнай арганізацыі, уплываючай на масы, што — гэта палітыка таргашоў, якія вечна выглядаюць і вечна чакаюць з надзеяй: а можа заўтра цукар падзешавее. З бундаўцаў большэвікоў падтрымлівалі толькі 8—10 дэлегатаў, і то не заўсёды.

Наогул перавага, і досыць-такі значная перавага, была на баку большэвікоў.

Такім чынам, з'езд быў большэвіцкі, хаця і не рэзка большэвіцкі. З меншавіцкіх рэзалюцый прайшла толькі рэзалюцыя аб партызанскіх выступленнях, і то зусім выпадкова: большэвікі на гэты раз не прынялі бою, вярней не захацелі давесці яго да канца, проста з жадання «даць хоць раз парадавацца тав. меншавікам»...

II.

Парадак дня. Справаздача ЦК. Справаздача Думскай фракцыі

З пункту гледжання палітычных плыней на з'ездзе, работы з'езда можна было-б падзяліць на дзве часткі.

Першая частка: спрэчкі па пытаннях фармальных, накшталт парадку дня з'езда, справаздач ЦК і справаздачы Думскай фракцыі, пытаннях, маючых глыбокі палітычны сэнс, але звязаных або звязваемых з «гонарам» той або іншай фракцыі, з думкай аб тым, «як-бы не пакрыўдзіць» тую або іншую фракцыю, «як-бы не выклікаць раскол», і — таму называемых пытаннямі фармальнымі. Гэта частка з'езда прайшла найбольш бурна і паглынула найбольшую колькасць часу. А адбылося гэта таму, што меркаванні прынцыпа адсоўваліся назад меркаваннямі «маралі» («як-бы не пакрыўдзіць»), стала быць, строга вызначаныя групіроўкі не ствараліся, нельга было адразу здагадацца «чыя возьме», і фракцыі, у надзеі ўцягнуць за сабой «нейтральна-карэктных», аддаваліся шалёнай барацьбе за перавагу.

Другая частка: спрэчкі па пытаннях прынцыповых накшталт пытання аб непролетарскіх партыях, рабочым з'ездзе і т. д. Тут ужо адсутнічалі меркаванні «маралі», групіроўкі адбыліся пэўныя, па строга вызначаных прынцыповых плынях, суадносіны сіл паміж фракцыямі высвятляліся адразу, і таму гэта частка з'езда была найбольш спакойнай і пладатворнай, — яўны доказ у карысць таго, што прынцыповасць у спрэчках — найлепшая гарантыя пладатворнасці і спакою работ з'езда.

Пяройдзем да кароткай характарыстыкі першай часткі работ з'езда.

Пасля прамовы тав. Плеханава, які адкрыў з'езд і адзначыў у сваёй прамове неабходнасць пагадненняў «ад выпадку да выпадку» з «прагрэсіўнымі элементамі» буржуазнага грамадства, з'езд выбраў прэзідыум з пяці (па аднаму з фракцый), выбраў мандатную камісію і перайшоў да выпрацоўкі парадку дня. Характэрна, што меншавікі на гэтым з'ездзе, таксама-ж, як і на мінулагоднім, аб'яднаўчым, самым заўзятым чынам выступілі супроць прапановы большэвікоў — унесці ў парадак дня пытанні аб ацэнцы моманту і аб класавых задачах пролетарыята ў нашай рэвалюцыі. Ці ідзе рэвалюцыя на ўздым або яна ідзе на ўбыль, і адпаведна з гэтым — ці трэба яе «ліквідаваць» або давесці да канца; якія класавыя задачы пролетарыята ў нашай рэвалюцыі, якія праводзяць рэзкую грань паміж ім і астатнімі класамі рускага грамадства, — вось якіх пытанняў баяцца тав. меншавікі. Ад іх яны ўцякаюць, як цень ад сонца, яны не хочуць вынесці на святло карэнні нашых рознагалоссяў. Чаму? Таму, што ў самой фракцыі меншавікоў існуюць глыбокія рознагалоссі па гэтых пытаннях; таму, што меншавізм не ёсць цэльная плынь, меншавізм—гэта зброд плыней, непрыкметных у часе фракцыйнай барацьбы з большэвізмам, але адразу-ж прарываючыхся пры прынцыповай пастаноўцы пытанняў моманту і нашай тактыкі. Меншавікі не хочуць выявіць гэту ўнутраную слабасць сваёй фракцыі. Большэвікі ведалі гэта і, у інтарэсах большай прынцыповасці спрэчак, настойвалі на ўнясенні ў парадак дня вышэйупамянёных пытанняў. Меншавікі, бачачы, што прынцыповасць забівае іх, пачалі ўпарстваваць, далі зразумець «карэктным таварышам», што яны «пакрыўдзяцца», — і з'езд не ўнёс у парадак дня пытанне аб моманту і т. д. Нарэшце прынялі наступны парадак дня: справаздача ЦК, справаздача Думскай фракцыі, аб адносінах да непролетарскіх партый, аб Думе, аб рабочым з'ездзе, аб прафесіянальных саюзах, аб партызанскіх выступленнях, крызісы, лакауты і беспрацоўе, Штутгарцкі міжнародны кангрэс, арганізацыйныя пытанні.

Па пытанню аб справаздачы ЦК галоўнымі дакладчыкамі выступілі тав. Мартаў (ад меншавікоў) і тав. Радавой (ад большэвікоў). Даклад Мартава быў уласна не даклад з сур'ёзным асвятленнем з'яў, а задушэўны расказ аб тым, як нявінны ЦК прыняўся было кіраваць партыяй і затым Думскай фракцыяй, і як «жудасныя» большэвікі перашкаджалі яму дзейнічаць, прыстаючы сваёй прынцыповасцю. Не прынятыя потым партыяй лозунгі ЦК аб адказным кадэцкім міністэрстве, аб «аднаўленні сесіі Думы» і т. д. і т. п. Мартаў апраўдваў тым, што момант быў не пэўны і ў часе зацішша нельга было высоўваць другія лозунгі. Няўдалы заклік ЦК да ўсеагульнай забастоўкі, а потым да частковых выступленняў непасрэдна пасля разгону першай Думы Мартаў апраўдваў той-жа няпэўнасцю становішча і немагчымасцю дакладна вызначыць настрой мас. Вельмі мала гаварыў аб ролі ЦК у расколе Пецярбургскай арганізацыі. Затое вельмі многа гаварыў аб канферэнцыі ваенных і баявых арганізацый, наладжанай па ініцыятыве вядомай групы большэвікоў і ўнёсшай, па думцы Мартава, дэзарганізацыю і анархію ў партыйныя арганізацыі. У канцы даклада Мартаў заклікаў з'езд прыняць пад увагу цяжкія ўмовы работы па кіраўніцтву партыяй, з прычыны асаблівай складанасці і заблытанасці моманта, і не быць строгім у адносінах да ЦК. Відавочна сам Мартаў прызнаваў за ЦК сур'ёзныя грахі.

Даклад тав. Радавога быў зусім іншага характару. Па яго думцы, ЦК партыі абавязан, 1) абараняць і праводзіць праграму партыі, 2) ажыццяўляць тактычныя дырэктывы, даныя яму з'ездам партыі, 3) ахоўваць цэласць партыі, 4) яднаць станоўчую работу партыі. Між тым ЦК не выканаў ні аднаго з гэтых абавязкаў. Замест таго, каб абараняць і праводзіць праграму партыі, ЦК па поваду вядомага аграрнага звароту першай Думы прапаноўваў Думскай фракцыі сацыял-дэмакратаў, у інтарэсах адзінства апазіцыі, у інтарэсах прыцягнення кадэтаў не ўносіць у думскі зварот вядомага пункта нашай аграрнай праграмы аб канфіскацыі ўсёй (памешчыцкай) зямлі, а абмежавацца простай заявай аб адчужэнні зямлі без агаворкі: з выкупам або без выкупу.

Падумайце толькі: ЦК партыі прапаноўваў выкінуць важнейшы пункт праграмы партыі аб канфіскацыі зямлі. ЦК парушаў праграму партыі! ЦК, як парушальнік праграмы, — ці можаце сабе ўявіць гэту нечуваную ганьбу?

Далей. Замест таго, каб праводзіць у жыццё хоць-бы дырэктывы аб'яднаўчага з'езда; замест таго, каб сістэматычна паглыбляць барацьбу партыі ўнутры Думы ў мэтах унясення большай свядомасці ў барацьбу класаў па-за Думай; замест таго, каб ажыццяўляць строга класавую незалежную палітыку пролетарыята, — ЦК высунуў лозунгі аб адказным кадэцкім міністэрстве, аб «аднаўленні сесіі Думы», «за Думу супроць камарылы» і т. д. і т. д., лозунгі, ступіоўваючыя барацьбу партыі ў Думе, змазваючыя класавыя супярэчнасці па-за Думай, сціраючыя ўсякую грань паміж баявой палітыкай пролетарыята і згодніцкай палітыкай ліберальнай буржуазіі, прыстасоўваючыя першую да другой. І калі адзін з членаў Цэнтральнага Органа, стала быць і Цэнтральнага Камітэта, тав. Плеханаў, пайшоў яшчэ далей па шляху згодніцтва з кадэтамі і прапанаваў партыі ўвайсці ў блок з ліберальнай буржуазіяй, адкінуўшы лозунг Устаноўчага схода і выставіўшы прыемлемы для ліберальнай буржуазіі лозунг «поўнаўладнай Думы», — ЦК не толькі не пратэставаў супроць ганьбячай партыю выхадкі тав. Плеханава, але нават згаджаўся з ёй, не асмеліўшыся, між іншым, афіцыяльна выказаць сваю згоду. Вось як парушаў ЦК партыі элементарныя патрабаванні незалежнай класавай палітыкі пролетарыята і пастаноў аб'яднаўчага з'езда!

ЦК, які запляміў класавую самасвядомасць пролетарыята; ЦК, які падначальваў палітыку пролетарыята палітыцы ліберальнай буржуазіі; ЦК, які схіляў сцяг пролетарыята перад шарлатанамі кадэцкага лібералізма — вось да чаго давялі нас апартуністы меншавізма!

Мы ўжо не гаворым аб тым, як ЦК не толькі не ахоўваў адзінства і дысцыпліну партыі, а сістэматычна парушаў іх, узяўшы на сябе ініцыятыву расколу ў Пецярбургскай арганізацыі.

Не хочам распаўсюджвацца таксама аб тым, што ЦК не аб'ядноўваў работу партыі — гэта ясна само сабой.

Чым усё гэта тлумачыцца, усе гэтыя памылкі ЦК? Вядома не «жудаснымі» асобамі, якія засядалі ў ЦК, а тым, што меншавізм, напаўняўшы тады ЦК, няздолен кіраваць партыяй, ён канчаткова абанкроціўся, як палітычная плынь. З гэтага пункту гледжання ўся гісторыя ЦК з'яўляецца гісторыяй правалу меншавізма. І калі нас папракаюць тав. меншавікі, гаворачы, што мы «перашкаджалі» ЦК, мы «прыставалі» да яго і т. д. і т. д., мы не можам не адказаць гэтым маралізуючым таварышам: так, таварышы, мы «перашкаджалі» ЦК парушаць нашу праграму, мы «перашкаджалі» яму прыстасоўваць тактыку пролетарыята да густаў ліберальнай буржуазіі і будзем перашкаджаць надалей, бо ў гэтым наш свяшчэнны абавязак...

Так прыблізна гаварыў тав. Радавой.

Са спрэчак высветлілася, што большая частка таварышоў, нават некаторыя бундаўцы, падтрымліваюць пункт гледжання тав. Радавога. І калі ўсё-такі не прайшла рэзалюцыя большэвікоў, адзначаўшая памылкі ЦК, то таму, што моцна дзейнічалі на таварышоў меркаванні: «якбы не выклікаць расколу». Не прайшла, вядома, і меншавіцкая рэзалюцыя аб даверы ЦК. Прайшоў просты пераход да чарговых спраў без ацэнкі дзейнасці ЦК...

(ПРАЦЯГ НА 2 СТАР.).

Лонданскі з'езд Расійскай Соцыял-Дэмакратычнай Рабочай Партыі

(Працяг. Пачатак гл. на 1 стар.)

[illegible]

III. Аб непралетарскіх партыях

[illegible]

былі таксама правалены.

Другая група паправак накіравана была супроць пункта аб кадэтах. Меншавікі прапаноўвалі прызнаць, што кадэты яшчэ не сталі на шлях контр-рэволюцыі. Але з'езд не прыняў гэтай прапановы, і ўсе папраўкі гэтага характару былі адвергнуты. Далей прапаноўвалі меншавікі дапусціць у вядомых выпадках хоць-бы тэхнічныя пагадненні з кадэтамі. З'езд не прыняў і гэтай прапановы, праваліўшы адпаведныя папраўкі.

Нарэшце прагаласавалі рэзалюцыю ў цэлым і аказалася, што 159 галасоў—за большэвіцкую рэзалюцыю, 104—супроць, а астатнія ўстрымаліся.

Велізарнай большасцю галасоў з'езд прыняў рэзалюцыю большэвікоў.

З гэтага часу пункт гледжання большэвікоў стаў пунктам гледжання партыі.

Апрача таго, гэта галасаванне дало два важных вынікі:

Па-першае, яно паклала канец фармальнаму, штучнаму падзелу з'езда на 5 фракцый (большэвікі, меншавікі, палякі, латышы, бундаўцы) і адкрыла новы прынцыповы падзел: на большэвікоў (уключаючы сюды ўсіх палякаў і большасць латышоў) і меншавікоў (уключаючы амаль усіх бундаўцаў).

Па-другое, галасаванне гэта дало найбольш дакладную статыстыку размеркавання рабочых дэлегатаў па фракцыях: высветлілася, што ў большэвіцкай фракцыі не 38, а 77 рабочых (38 плюс 27 палякаў, плюс 12 латышоў), а ў меншавіцкай фракцыі не 30 рабочых, а 39 (30 плюс 9 бундаўцаў). Меншавіцкая фракцыя аказалася фракцыяй інтэлігенцкай.

IV. Аб рабочым з'ездзе

[illegible]

бочага з'езда, другія прапануюць адкласці яго на нявызначаны час, абмяжоўваючыся пакуль агітацыяй за ідэю рабочага з'езда.

Ну, а як быць з існуючай Соцыял-Дэмакратычнай Рабочай Партыяй, весь ужо некалькі год кіруючай барацьбой пролетарыята, згуртаваўшай у сваіх радах 150.000 членаў, меўшай ужо 5 з'ездаў і т. д. і т. п.? «Пахерыць яе к чорту», ці як-небудзь інакш?

На гэта ўсе меншавікі, ад Аксельрода да Ларына, аднагалосна адказваюць, што **ў нас няма пролетарскай партыі**. «У тым та і справа, што ў нас няма партыі» — гаварылі нам на з'ездзе меншавікі — **«у нас ёсць толькі арганізацыя дробнабуржуазнай інтэлігенцыі»**, якую трэба замяніць партыяй пры дапамозе рабочага з'езда. Так заявіў на партыйным з'ездзе дакладчык ад меншавікоў, тав. Аксельрод.

Але дазвольце, як-жа так? Значыць, усе гэтыя з'езды нашай партыі, ад першага (1898 г.) да апошняга (1907 г.), у арганізацыі якіх тав. меншавікі прымалі энергічнейшы ўдзел, уся гэта каласальная трата пролетарскіх грошай і сіл, трата, неабходная для арганізацыі з'ездаў, трата, у якой меншавікі таксама вінаваты, як і большэвікі, — усё гэта, значыць, адзін толькі абман і фарысейства?!

Значыць, усе гэтыя баявыя заклікі партыі да пролетарыята, заклікі, падпісаныя і меншавікамі; усе гэтыя забастоўкі і паўстанні за 1905—6—7 гг., разыграўшыяся на чале з партыяй, часта па ініцыятыве партыі; усе гэтыя перамогі пролетарыята на чале з нашай партыяй; усе гэтыя тысячныя афяры пролетарыята, паўшыя на вуліцах Пецербурга, Масквы і т. д., замураўленыя ў Сібіры, загубленыя ў турмах **у імя партыі, пад сцягам партыі**, — усё гэта толькі камедыя і абман?

І значыць, у нас няма партыі? У нас ёсць толькі «арганізацыя дробнабуржуазнай інтэлігенцыі»?

Гэта была, вядома, прамая няпраўда, абураючая, наглая няпраўда.

Гэтым, мабыць, і тлумачыцца тое бязмежнае абурэнне, якое выклікала вышэйпамянёная заява Аксельрода сярод пецербургскіх і маскоўскіх дэлегатаў-рабочых. Ускочыўшы са сваіх месц, яны энергічна адказвалі дакладчыку Аксельроду: «гэта ты, сядзячы за граніцай, — буржуй, а не мы; мы — рабочыя, і ў нас ёсць свая соцыял-дэмакратычная партыя, якую мы не дазволім прынізіць»...

Але, дапусцім, што рабочы з'езд адбудзецца, уявім сабе, што ён ужо адбыўся. Існуючую с.-д. партыю, значыцца, здалі ў архіў, склікалі так або інакш рабочы з'езд і хочам арганізаваць на ім не то «рабочы», не то «працоўны» саюз. Што-ж будзе далей? Якую праграму прыме гэты з'езд? Якая будзе фізіяномія рабочага з'езда?

Адны з меншавікоў адказваюць, што рабочы з'езд мог-бы прыняць праграму соцыял-дэмакратыі з некаторымі, вядома, урэзкамі, але тут-жа яны дадаюць, што ён мог-бы і не прыняць праграмы соцыял-дэмакратаў, што, па іх думцы, не ўяўляе для пролетарыята асаблівай бяды. Другія адказваюць больш рашуча: так як наш пролетарыят моцна прасякнут дробнабуржуазнымі імкненнямі, то, па ўсёй магчымасці, рабочы з'езд прыме не соцыял-дэмакратычную, а **дробнабуржуазную дэмакратычную праграму**. На рабочым з'ездзе пролетарыят страціць соцыял-дэмакратычную праграму, але за тое ён набудзе рабочую арганізацыю, звязваючую ўсіх ра-

[illegible]

А практычная работа па скліканню рабочага з'езда таксама немінуча звядзецца да практычнай работы па дэзарганізацыі і разлажэнню нашай сучаснай партыі.

Між тым, меншавікі — вуснамі свайго дакладчыка, а таксама ў сваім праекце рэзалюцыі — прасілі з'езд **забараніць агітацыю супроць спроб, накіраваных да арганізацыі рабочага з'езда, г. зн. спроб, вядучых да дэзарганізацыі партыі.**

І цікава: у прамовах меншавіцкіх прамоўцаў (за выключэннем Плеханава, які ўласна аб рабочым з'ездзе нічога не сказаў) чырвонай ніццю праходзілі лозунгі: далоў партыю, далоў соцыял-дэмакратыю — няхай жыве беспартыйнасць, няхай жыве несоцыял-дэмакратычны «рабочы саюз». Гэтыя лозунгі адкрыта не выстаўляліся прамоўцамі, але яны сквазілі ў іх прамовах. Недарма усе буржуазныя пісьменнікі, ад сіндыкалістаў і эсэраў да кадэтаў і акцябрыстаў, — недарма ўсе яны так горача выказваюцца за рабочы з'езд: усе-ж яны ворагі нашай партыі, а практычная работа па скліканню рабочага з'езда магла-б значна паслабіць і дэзарганізаваць партыю. Як-жа ім не вітаць «ідэю рабочага з'езда»?

Зусім іншае гаварылі прамоўцы большэвікі.

Дакладчык ад большэвікоў, тав. Ліндаў, ахарактарызаваўшы коратка галоўнейшыя плыні сярод саміх меншавікоў, перайшоў да высвятлення ўмоў, нарадзіўшых ідэю рабочага з'езда. Агітацыя за рабочы з'езд пачалася ў 1905 годзе, да кастрычніцкіх дзён, у момант рэпрэсій. У кастрычніцка-лістападаўскія дні яна спынілася. У наступныя месяцы новых рэпрэсій рабочэ-з'ездаўская агітацыя зноў ажывілася. У часе першай Думы, у дні адноснай свабоды, агітацыя прыціхла. Потым, пасля разгону Думы, зноў узмацнілася і т. д. Вывад ясны: у дні адноснай свабоды, калі партыя мае магчымасць свабодна пашырацца, агітацыя за рабочы з'езд у мэтах стварэння «шырокай беспартыйнай партыі» натуральна траціць глебу; і наадварот, у дні рэпрэсій, калі прыліў новых членаў у партыю змяншаецца адліваам, агітацыя за рабочы з'езд, як за штучную меру для пашырэння або для замены вузкай партыі «шырокай беспартыйнай», знаходзіць сабе пэўную глебу. Але само сабой зразумела, што ніякія штучныя меры не дапамогуць справе: бо для сапраўднага пашырэння партыі патрэбна палітычная свабода, а не рабочы з'езд, які сам адчувае патрэбу ў такой свабодзе.

Далей. Ідэя рабочага з'езда, узятая ў яе канкрэтным выглядзе фальшыва ў корані: бо яна абапіраецца не на факты, а на няверпае палажэнне аб тым, што «ў нас няма партыі». Справа ў тым, што ў нас ёсць пролетарская партыя, яна гучна гаворыць аб сваім існаванні, яна занадта сур'ёзна дае аб сабе адчуваць ворагам пролетарыята — аб гэтым вельмі добра ведаюць самі меншавікі — і іменна таму, што ў нас ёсць ужо такая партыя, іменна таму ідэя рабочага з'езда з'яўляецца ў корані фальшывай. Вядома, калі-б у нас не было партыі, налічваючай звыш 150 тысяч перадавых пролетарыяў і вядучай за сабой сотні тысяч барацьбітоў, калі-б мы ўяўлялі з сябе маленькую кучку малаўплывовых людзей накшталт германскіх соцыял-дэмакратаў 60 гадоў або французскіх соцыялістаў 70 гадоў мінулага века, — мы-б самі тады пастараліся

[illegible]

рабочага з'езда.

Вось чаму думаюць большэвікі, што работа па скліканню рабочага з'езда небяспечна, шкодна: бо яна дыскрэдытуе партыю ў вачах масы і падначальвае іх уплыву буржуазнай дэмакратыі.

Так прыблізна гаварыў тав. Ліндаў.

За рабочы з'езд супроць с.-д. партыі або за партыю супроць рабочага з'езда?

Так стала пытанне на з'ездзе.

Рабочыя дэлегаты большэвікі адразу зразумелі пытанне і энергічна выступалі «ў абарону партыі»: «Мы патрыёты партыі», — гаварылі яны, — «мы любім сваю партыю і мы не дадзім дыскрэдытаваць яе стомленым інтэлігентам».

Цікава, што прадстаўніца германскай соц.-дэмакратыі, тав. Роза Люксембург цалкам згаджалася з большэвікамі. «Мы, — гаварыла яна, — германскія соцыял-дэмакраты, не можам зразумець смешную разгубленасць тав. меншавікоў, вобмацак шукаючых масу, у той час, як маса сама шукае партыю і настрыжна ільне [illegible] яе»...

Са спрэчак высветлілася, што велізарная большасць прамоўцаў падтрымлівае большэвікоў.

Па сканчэнні спрэчак былі пастаўлены на галасы два праекты рэзалюцыі: большэвікоў і меншавікоў. З іх за аснову быў прыняты праект большэвікоў. Папраўкі прынцыповага характару амаль усе былі адвергнуты. Прынялі толькі адну больш-менш сур'ёзную папраўку супроць абмяжавання свабоды абмеркавання пытання аб рабочым з'ездзе. Рэзалюцыя ў цэлым гаварыла аб тым, што «ідэя рабочага з'езда вядзе да дэзарганізацыі партыі» і «да падначалення шырокіх рабочых мас уплыву буржуазнай дэмакратыі», і [illegible] такая шкодна для пролетарыята. Прычым рэзалюцыя сурова адрознівала рабочы з'езд ад советаў рабочых дэпутатаў і іх з'ездаў, якія не толькі не дэзарганізуюць партыю, не толькі не канкуруюць з ёю, а, наадварот, умацоўваюць партыю, ідучы за ёю і дапамагаючы ёй у рашэнні практычных пытанняў у момант рэволюцыйнага ўздыму.

Нарэшце рэзалюцыя ў цэлым была прынята большасцю 165 супроць 9[illegible]. Астатнія ўстрымаліся.

Такім чынам з'езд адверг ідэю рабочага з'езда, як шкодную, антыпартыйную.

Галасаванне па гэтаму пытанню адкрыла нам наступнае важнае з'явішча. Аказалася, што з 114 рабочых дэлегатаў, удзельнічаўшых у галасаванні, за рабочы з'езд галасавалі толькі 25. Астатнія галасавалі супроць. У процантных адносінах 22 проц. рабочых дэлегатаў галасавалі за рабочы з'езд, 78 проц. — супроць. [illegible] што асабліва важна: з 94 дэлегатаў, галасаваўшых за рабочы з'езд, рабочых аказалася толькі 26 проц., інтэлігентаў 74 проц.

А меншавікі-ж увесь час крычалі, што ідэя рабочага з'езда ёсць рабочая ідэя, [illegible] толькі «інтэлігенты» большэвікі процідзейнічаюць скліканню з'езда і інш. [illegible] меркаваць па гэтаму галасаванню, то трэба было-б хутчэй прызнаць, што ідэя рабочага з'езда ёсць, наадварот, ідэя інтэлігенцкіх фантазёраў...

Нават-жа меншавікі рабочыя, як відаць, не галасавалі за рабочы з'езд: з 39 рабочых дэлегатаў (30 меншавікоў + 9 бундаўцаў) галасавала толькі 24 чалавекі.

Баку, 1907 год.

Перадрукавана з газеты «Праўда».

СПЛАЎШЧЫКІ ПРЫПЯЦІ

Прыгожая, мнагаводная і шырокая рака Прыпяць звілістa працякае паміж вясеннімі квітнеючымі палямі, лугамі і густымі лясамі Палесся. У прыглушаным гуле хваляў, здаецца, чуцен сказ аб перажытым, аб днях, ушоўшых у далёкае мінулае.

...Сплаўшчыкі ўязджалі на плытах з родных месц на два-тры месяцы. Гэта была зморваючая праца, як і бурлакоў на Волзе. Спалі ў вопратцы, у курэнях. Харчаваліся абы чым. За малейшы пратэст высаджвалі на бераг у любы час дня і ночы пасярод шляху. Аднойчы ў дарозе сплаўшчыкі патрабавалі лепшыя прадукты, за гэта 66 чал. высадзілі на бераг у стэпу. Людзі доўга вандравалі па свету, дабіраючыся да роднага дома.

Так здзекваліся над сплаўшчыкамі крывапіўцы-эксплаататары петрыкаўскія, парыцкія і бабруйскія купцы. Яны, як смецце, як гніль ушлі ў вечнасць.

На берагах Прыпяці працуюць зараз выдатныя совецкія майстры сплаву, поўнапраўныя гаспадары свайго жыцця. Прыпяць, і ў прыватнасці Петрыкаўскі раён, — гэта радзіма беларускіх майстроў сплаву. Здаўна вядомы некалькі «рэзідэнцый» сплаўшчыкаў: Чарнобыль і Радуль на Украіне, а ў нас у Беларусі — Петрыкаў. Імёны петрыкаўскіх сплаўшчыкаў вядомы не толькі ў нашай рэспубліцы. Вядомы знатны сплаўшчык рэспублікі Міцкевіч Іван мае, як тут выражаюцца, 30-гадовы «прыпяцкі стаж». Як і яго продкі, Міцкевіч Іван «жыве ў вадзе»: яго дом стаіць на беразе Прыпяці, тут-жа побач са сплаўной канторай. Міцке[illegible] Іван летась узначальваў брыгаду бела[illegible]скіх сплаўшчыкаў, якія ездзілі паказва[illegible] сваё ўменне на вялікай рацэ Волзе.

Лес па Прыпяці сплаўляецца да б[illegible]жэйшых прамысловых цэнтраў. Але і [illegible] самую кароткую дыстанцыю для спла[illegible]шчыкаў створаны лепшыя ўмовы. У Ле[illegible]чыцах адкрыт інтэрнат на 50 чалав[illegible] у Майсеевічах таксама на 50 чалавек. [illegible] ложку з матрацам, на чыстай бялізне, [illegible] коўдрай сплаўшчык можа адпачыць [illegible] шляху. Дзе-б ён не быў, маторка падв[illegible] яму свежую ежу, газеты, кнігі і на[illegible] заработную плату. Механізуюцца прац[illegible] працы. Ёсць тры пагрузачна-разгруз[illegible]ныя машыны на тысячу кубаметраў л[illegible] ў суткі, будуецца плытавязальная маш[illegible]на. Праведзеныя рацыяналізатарскія [illegible] рапрыемствы значна аблягчаюць пра[illegible] сплаўшчыкаў.

Велізарныя клопаты і аб іх культурн[illegible] росце. Толькі два месяцы таму назад [illegible] чалавек скончылі чатырохмесячныя к[illegible]сы павышэння кваліфікацыі. Існуе [illegible]лая сетка агульнаасветных і тэхнічн[illegible] школ і гурткоў. На беразе Прыпяці [illegible]дуецца двухпавярховы будынак для клу[illegible] сплаўшчыкаў, дзе будзе кіно, бібліятэ[illegible] чытальная зала, пакой гульняў і т. д. [illegible] участка да ўчастка курсіруе плыву[illegible] клуб, у якім ёсць кіно, чытальня, ра[illegible] і т. д.

Тое, аб чым марылі іх продкі-спла[illegible]шчыкі, цяпер ажыццявілася.

И. ГАСМАН.

г. Петрыкаў.

[С]КОНЧЫЎСЯ СХОД АКТЫВА [РА]БОТНІКАЎ МАСТАЦТВАЎ

[У]чора скончыўся сход актыва работнікаў мастацтваў БССР, які праходзіў пяць [дзён].

[Сп]рэчкі, якія разгарнуліся ў апошнія дні работы схода (12—13 мая), былі [раз]гарнуты больш прынцыповай і канкрэтнай крытыкай недахопаў работы Кіраўніцтва па справах мастацтваў і яго асобных работнікаў. Нямала выпулена недахопаў, [зва]ныя «маленькімі людзьмі». Яркім [свед]чаннем гэтага з'явіліся прамовы ар[тыст]аў балета, тт. Крэмарэўскай і Залі[...], якія канкрэтна паказалі, як трэба [ўвасаб]ляць марксісцка-ленінскае вучэн[не ў] мастацтве, якімі павінны быць зараз [работ]нікі гэтага фронта. Іх выступленні [дэм]анстравалі рост здольных, палітычна [па]дрыхтаваных кадраў мастацтваў.

[В]ыступаючыя таварышы, Майсеенка, [...]рай і іншыя, вельмі правільна кры[тык]авалі Кіраўніцтва па справах мастац[тваў] за маруднасць, бясклопатнасць у пы[тан]нях работы Тэатра оперы і балета. Ку[...]рты такі факт, што за 5 год тэатр [мае ў] сваім рэпертуары толькі 5 опер, але [і тыя] пастаўлены зусім незадавальняюча.

[Та]в. Міровіч, гаворачы аб Гомельскім [абл]асна-соўгасным тэатры, расказаў ак[ты]ву пра выключна недапушчальныя ад[носін]ы Кіраўніцтва па справах мастац[тваў] да тэатра. Тав. Пасюкевіч знайшоў [«ары]гінальны» выхад для паляпшэння работы — ліквідаваць тэатр. А гэта [...]ла адзінка магла-б быць надрэн[...] патрэбнай для любога акруговага [абл]асна-соўгаснага тэатра.

[У] гэтыя дні спрэчак актыў пачуў сур'[ёз]ныя сігналы з БДТ-1. Выступленні та[ва]рышоў Рубанавай, Ржэцкай, Крыловіч [с]ігналізуюць аб нездаровай атмасфе[ры, я]кая існуе ў тэатры, аб памылках [...]цкага кіраўніцтва. У калектыве да[гэту]ль не выжыты элементы групаўшчы[ны], склокі і т. д. Кіраўніцтва тэатра (тав. [...]скі — дырэктар, ён-жа парторг) не [вядзе] з гэтым барацьбы. Ён, не жадаю[чы] «выносіць смецця з хаты», замоўчвае [буйн]ейшыя недахопы работы тэатра.

[Су]р'ёзныя справы творацца на музычным фронце. Аднак, мала было самакрытыкі ў выступленнях тав. Любана і [Кл]імава. А дырэктар Кансерваторыі Багушэвіч у сваім вузка-дзялянцкім выступ[ленні] імкнуўся толькі апраўдацца за развал работы. Багушэвіч зусім абышоў [маўч]аннем шматлікія факты здзекаў над [работ]нікамі мастацтва ў Галоўрэперткоме, [кіраў]нікам якога ён з'яўляецца.

[Не] задаволілі ўдзельнікаў схода выступ[ленні] асобных кіруючых работнікаў. Што, [напры]клад, сказаў тав. Пасюкевіч, які [...] працуе намеснікам начальніка Кі[раўні]цтва па справах мастацтваў? Год па[ўтар]а было яму «прыглядацца», каб [увай]сці ў курс спраў. З такога наглядан[ня, в]ядома, карысці не атрымалася. [...] замест большэвіцкага прызнання і [выкры]ццяя сваіх памылак, ён віну за пра[вал н]екаторых участкаў работы смеха[творн]а імкнуўся перакласці на спецыя[лістаў].

[У] канцы схода выступіў загадчык ад[дзел]а культасветработы ЦК КП(б)Б тав. [...]ачнікаў. Ён на радзе прыкладаў [пака]заў, як трэба работнікам мастацтва [ажыц]цяўляць рашэнні Пленума ЦК ВКП(б).

[На] актыве з 79 запісаных для выступ[лення] ў спрэчках выказаўся 61 чалавек. [Шмат]ія з іх унеслі рад каштоўных прапа[ноў д]ля паляпшэння работы Кіраўніцтва [па с]правах мастацтваў.

[Сх]од актыва поўнасцю ўхваліў рашэн[ні Лю]таўскага Пленума ЦК ВКП(б) і [абавя]заўся дваццатую гадавіну Кастрыч[ніка] сустрэць творчымі поспехамі. Да вя[лікай] гадавіны вырашылі рыхтаваць усэ[белар]ускую алімпіяду прафесіянальнага і [сама]дзейнага мастацтваў.

Ал. ЛЕБЕДЗЕЎ.
П. КАВАЛЁЎ.

Калгас «Чырвоны барацьбіт», Горкаўскага сельсовета, адзін з перадавых калгасаў Чэрвеньшчыны. Калгас поўнасцю скончыў сяўбу зернавых і пасадку бульбы. Цяпер у калгасе разгортваецца прапалка азімых. НА ЗДЫМКУ: першая брыгада калгаса «Чырвоны барацьбіт» на прапалцы. Фото Я. Салавейчыка.

ПАКОНЧЫЦЬ З АПАРТУНІСТЫЧНЫМ САМАЦЕКАМ У КІРАЎНІЦТВЕ СЯЎБОЙ

СЯЎБУ РАСЦЯГНУЛІ НА ПАЎТАРА МЕСЯЦА

На 10 мая Капаткевіцкі раён выканаў план веснавой сяўбы на 67,6 проц. Кіраўнікі раёна лічаць гэты процант здавальняючым, хаця ў наяўнасці відавочная зацяжка сяўбы. Аб гэтым красамоўна гавораць лічбы і факты. Аўса недасеяна яшчэ 2 проц., ільну — 3 проц., вікі на зярно — 22 проц. і бульбы — 20 проц. І гэта ў той час, калі сяўба ў раёне пачалася паўтара месяца таму назад.

У параўнанні з мінулым годам тэмпы сяўбы значна горшыя. Летась на 10 мая ў раёне было засеяна на 10 проц. больш, не гледзячы на тое, што сяўба ў гэтым годзе пачалася на пяцідзесятку раней. Капаткевіцкі раён, пачаўшы палявыя работы яшчэ ў канцы сакавіка, меў усе магчымасці закончыць сяўбу ранніх зернавых, тэхнічных культур і бульбы, а таксама разгарнуць падрыхтоўку глебы пад пасеў позніх культур — грэчкі і проса.

У чым-жа прычыны зацяжкі сяўбы?

Перш за ўсё, у тым, што райком партыі (сакратар тав. Стронгін) і райвыканком (старшыня тав. Арапутчук) самаўхіліліся ад кіраўніцтва сяўбой, пусціўшы яе на самацёк. Яны не прынялі рашучых мер к ліквідацыі нахаду тых недахопаў у падрыхтоўцы да сяўбы, не ўзялі пад свой нагляд работу адстаючых калгасаў, не аказалі ім неабходнай дапамогі ў арганізацыі работ на сяўбе.

Узяць к прыкладу калгас «Бальшэвік» Бобрынскага сельсовета. Ён адстае ў сяўбе з года ў год толькі таму, што тут пануе абязлічка і неарганізаванасць у рабоце, што сярод калгаснікаў не праводзіцца ніякай масавай работы, у рэзультаце чаго тут слабая працоўная дысцыпліна. Калгас яшчэ не скончыў сяўбы зернавых і толькі што прыступіў да пасадкі бульбы. На работу выходзіць толькі палова калгаснікаў. Сама работа пачынаецца ў 9—10 гадзін раніцы і канчаецца яшчэ задоўга да заходу сонца.

З прычыны таго, што сяўба зацягваецца, старшыня калгаса Касцееў пачаў «наганяць» упушчанае, за кошт зніжэння якасці палявых работ. Пасадка бульбы праводзіцца па небаранаванаму зябліву.

Зусім зрываецца сяўба аднаасобнікамі, яны на 10 мая засеялі, калі верыць зводцы райза, 60 проц. свайго плана. Але гэта лічба складзена без уліку фактычнай плошчы, засеянай аднаасобнікамі. Так, напрыклад, аднаасобнікі Бобрыцкага сельсовета яшчэ фактычна сяўбы не пачыналі, бо сельсовет не паказаў ім зямлі. У зводцы-ж райза лічыцца, што аднаасобнікі гэтага сельсовета засеялі ўжо 41 проц. свайго плана.

У гэтым сельсовеце ў адносінах да аднаасобнікаў паўтараюцца мінулагоднія перагібы, якія заключаюцца ў тым, што планы сяўбы даводзяцца ім без паказу зямлі. У в. Бобрыкі для 60 гаспадарак аднаасобнікаў ёсць усяго 50 гектараў зямлі. Сельсовет-жа і райземаддзел умудрыліся на гэту зямлю давесці аднаасобнікам увосень 1936 года план азімай сяўбы на 101 гектар і вясной гэтага года 60 гектараў. Гэта выклікала незадавальненне з боку аднаасобнікаў, а варожыя элементы выкарысталі гэта незадавальненне для арганізацыі сабатажу сяўбы.

Характэрна, што становішча з давядзеннем такога плана сяўбы да аднаасобнікаў невядома райкому партыі і райвыканкому. Яны вераць вочкаўціраельскім зводкам і фіктыўным актам аб адводзе зямлі, а фактычнага становішча спраў ні ў адным сельсовеце яшчэ не праверылі. **ФРАЛОЎ.**

ГАНЬБЯЦЬ РАБОТУ СТАХАНАЎЦАЎ

Калгасы «Бальшэвік», імя Гікало, «Новая будова», Чэрвеньскага раёна, скончылі сяўбу яравых зернавых і ў бліжэйшыя дні канчаюць садзіць бульбу. Поспех сяўбы забяспечыла шырокае разгортванне сацыялістычнага спаборніцтва ў брыгадах. Калгаснікі Александровіч, Зямі Міхаіл, Сахалоўскі Мікола, Паскробка Васіль, Лепеш Павел кожны дзень перавыконвалі нормы на ворыве і сяўбе амаль у два-тры разы.

Аднак, вопыт перадавікоў не стаў здабыткам астатніх калгасаў. Наадварот, работу лепшых стаханаўцаў-трактарыстаў імкнуцца зганьбіць. Аднаго з лепшых трактарыстаў — стаханаўца, дэлегата Надзвычайнага XII Усебеларускага З'езда Саветаў т. Гуза Рыгора паслалі працаваць на непрасохшае поле. Тут ён узараў толькі 30 гектараў, а зараз трактар прастойвае ў калгасе імя Чарвякова, па загаду дырэктара МТС Аўчыннікава.

Машынна-трактарная станцыя і яе дырэктар Аўчыннікаў думаюць, што за работу можна атрымліваць натураплату, не выканаўшы ў тым ці іншым калгасе плана работ. Трактары ў калгасах Рудняпскага, Грабёнскага сельсоветаў па-ранейшаму прастойваюць.

Асабліва марудна сеюць калгасы Горкаўскага, Грабёнскага, Хутарскога і Дамавіцкага сельсоветаў. Прычыны зацяжкі веснавой сяўбы ў тым, што ў кіраўнікоў райза і машынна-трактарнай станцыі няма сапраўднай трывогі за ўраджай.

У калгасах «Новы быт», імя Егорава, «Новы мір» работа на полі не арганізавана. Калгаснікі працуюць скопам, на работу выходзяць позна. Брыгадзір калгаса «Вялікі Бор» Авіла працадні калгаснікам запісвае пароўну, не ўлічваючы колькасці і якасці іх работ.

У калгасах раёна зацяжку веснавой сяўбы тлумачаць недахватам рабочай сілы, а, між тым, ні ў адным калгасе не арганізаваны дзіцячыя яслі, і жанчыны не выходзяць на работу толькі таму, што няма дзе пакінуць дзяцей.

Арганізацыяй сацыялістычнага спаборніцтва ў калгасах ніхто не займаўся. Раённыя арганізацыі, асабліва райза, лічаць для сябе нізкім займацца гэтымі пытаннямі. **СЕРГІЕНЯ.**

ПАЧАЛІ ПРАПОЛКУ

Калгас «Колас» першым у Лёзнянскім раёне закончыў сяўбу ільну. На палях з'явіліся дружныя ўсходы. Лён дасягнуў ужо росту 6—7 сантыметраў. З'явілася і пустазелле на ільняных палях.

Звяно тав. Рэйсон Ліды вышла на праполку. Звеннявая правільна расставіла сілы, увяла індывідуальную здзельшчыну. З першых дзён разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за якасць прапалкі. Звяно прапалола ўжо 5 гектараў.

Прапалка ільну пачалася таксама ў калгасах імя Тэльмана і імя Варашылава. Усе калгаснікі вышлі на поле. Кожнае звяно змагаецца за добраякасную прапалку, за высокі ўраджай ільну. **А. ЛОСЬ.**

На партыйных канферэнцыях

АРШАНСКІ РАЁН

ОРША, 13 мая. На ранішнім пасяджэнні 12 мая канферэнцыя заслухала справаздачны даклад райкома партыі. На працягу чатырох гадзін тав. Соскін дакладваў дэлегатам аб дзейнасці райкома. Час вельмі вялікі. Аднак дакладчык да канца не ўскрыў недахопаў унутрыпартыйнай, палітыка-выхаваўчай работы ў святле гістарычных рашэнняў Пленума ЦК ВКП(б).

З даклада вынікае, што [illegible] поспехі, якія былі ў раёне на працягу некалькіх год [illegible] ўгоддзіцтва. За лічбамі выканання і перавыканання плана райком не [illegible] асобных камуністаў, нізавых партыйных арганізацый. [illegible] прыводзілі да самазаспакоенасці, дабрадушнасці, а ў шэраг партыйных арганізацый — да прытуплення рэвалюцыйнай пільнасці, што стварала спрыяючую атмасферу класавым ворагам для правакацыйнай контррэвалюцыйнай работы. Толькі гэтым можна растлумачыць, што ворагі народу знаходзіліся на адказных участках і доўгі час заставаліся невыкрытымі.

Дэлегаты канферэнцыі ў сваіх выступленнях па-бальшавіцку [illegible] стыль у рабоце райкома. Яны ўскрываюць прычыны паслаблення партыйна-палітычнай і масава-выхаваўчай работы.

Тав. Хайтовіч (начальнік палітаддзела соўгаса [illegible]) крытыкуе райком за слабую сувязь з пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі, асабліва соўгаснымі. [illegible]

Сакратар парткома [illegible] крытыкуе райком за тое, што ён [illegible]

Дэлегат канферэнцыі Сахараў крытыкуе даклад сакратара райкома, у якім [illegible] бальшавіцкага аналізу фактаў [illegible] страты рэвалюцыйнай пільнасці, [illegible] душнасці, самазаспакоенасці.

Тав. Поляк крытыкуе райком за слабасць палітыка-масавай работы сярод беспартыйных мас калгаснікаў і рабочых соўгасаў. [illegible] Камсамольская работа, — гаворыць ён, — зусім развалена. [illegible]

Аб выключна дрэнным кіраўніцтве райкома камсамола расказаў у сваім выступленні дэлегат канферэнцыі Шуркан (сакратар камсамольскага камітэта Белгрэс). [illegible]

Культпроп райкома Хаўкін прызнае, што партыйнай вучобай, агітацыяй і прапагандай бюро райкома займалася ад выпадку да выпадку. [illegible]

[illegible]

Сёння працяг спрэчак па справаздачы райкома.

АСТАПЕНКА.

МАГІЛЁЎСКІ РАЁН

Справаздачны даклад сакратара райкома партыі т. Клімчука працягваўся больш 3 гадзін. Устаноўлены рэгламент — 2 гадзіны — аказаўся недастатковым, і канферэнцыя вымушана была згадзіцца прадоўжыць яму час да скончэння справаздачы. Тав. Клімчук гэта апраўдваў тым, што райком 3 гады як не адчытваўся і таму, моў, аб рабоце за такі доўгі перыяд коратка нельга расказаць. Аднак, як пацвярджаюць выступленні дэлегатаў, тав. Клімчук нават пры прадоўжаным рэгламенце ўпусціў рад істотных пытанняў. Ён нічога не сказаў аб тым, як разгортваецца перабудова партыйнай работы ў адпаведнасці з пастановай Пленума ЦК ВКП(б) і ўказаннямі таварыша Сталіна, як райком кіруе гэтай перабудовай. Ён не расказаў і аб тым, як выконваюцца пастановы прайшоўшых справаздачна-выбарчых сходаў партыйных арганізацый.

Дакладчык быў вельмі скупы на самакрытыку. Ён не даў адказ на тыя сур'ёзныя абвінавачванні, якія прад'яўлялі райкому на справаздачна-выбарчых сходах нізавых арганізацый: адарванасць членаў райкома ад партыйных арганізацый, адсутнасць дапамогі пярвічным арганізацыям, дрэнная работа апарата райкома і яго інструктароў.

Было-б няправільна сцвярджаць, што ў справаздачы наогул адсутнічала крытыка. Яна была і ў даволі вялікай прапорцыі, але крытыка гэта агульная і у лепшым выпадку датычылася нізавых арганізацый. Вось, напрыклад, гаворачы аб буйнейшых недахопах партыйнай прапаганды, тав. Клімчук усю віну ўзваліў толькі на нізавыя партыйныя арганізацыі і прапагандыстаў, а аб тым, як райком і, у прыватнасці, аддзел культуры і прапаганды кіраваў гэтым важнейшым участкам работы, ні слова не сказаў.

Вось чаму выступаючыя ў спрэчках дэлегаты дапаўняюць і выпраўляюць дакладчыка.

— Год таму назад, — гаворыць парторг швейнай фабрыкі імя Валадарскага тав. Зерноўскі, — тав. Клімчук у гутарцы з курсантамі, пасля скончэння імі дзесяцідзённых курсаў парторгаў, абяцаў перыядычна склікаць іх, дапамагаць у рабоце. Але гэта асталося толькі пустым абяцаннем. Ніхто намі не кіраваў, ніхто нам не дапамагае.

Тав. Зерноўскі расказаў аб тым, што ў іх на фабрыцы новаабраны партком яшчэ не прыступіў да работы... Не было ніводнага пасяджэння парткома, ніводнага сходу арганізацыі. Сакратар парткома Алейнікаў адсяджваецца ў габінеце. Хаця гэта адбываецца пад бокам у райкома, але ён аб гэтым нават не ведае. Райком не ўзначаліў перабудову работы нізавых партарганізацый.

Дэлегаты канферэнцыі т. Цёмкіна (завод імя Дзімітрава), Хрыпач, Сільвестраў, Ліберштэйн (шаўковая фабрыка), крытыкуючы даклад і работу райкома, асаблівы ўпор рабілі на адсутнасць кіраўніцтва прапагандысцкай работай. Культпроп тав. Гутман працаваў дрэнна. Ён не правяраў кадры прапагандыстаў і не кіраваў імі.

— Малалікімі арганізацыямі, — гаворыць дэлегат тав. Брыкер (сушзавод) райком зусім не цікавіўся. Да нас нават інструктары райкома ні разу не заходзяць. А ў горадзе малалікіх арганізацый нямала. Аб адарванасці райкома ад пярвічных арганізацый гаварылі таксама т. Хаўкіна і т. Рабінзон.

Аднак, крытыка на канферэнцыі яшчэ разгорнута зусім слаба. Рад таварышоў правільна крытыкуе сакратароў райкома за тое, што яны не бываюць на прадпрыемствах, але нельга-ж толькі да гэтага адносіць недахопы работы райкома.

12 мая на партканферэнцыі выступіў з прамовай аб практычных задачах партыйнай арганізацыі па ажыццяўленню пастаноў Пленума ЦК ВКП(б) і даклада таварыша Сталіна сакратар ЦК КП(б)Б тав. Шаранговіч.

Сёння працяг спрэчак па справаздачы райкома.

Р. ДОДЗІН.

ВІЦЕБСК

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). 13 мая. Сёння ў 18 гадзін 30 мінут (са спазненнем на 30 мінут) у вялікай зале Дома партыйнага актыва адкрылася чацвертая віцебская гарадская партыйная канферэнцыя.

Партыйная канферэнцыя выбрала кіруючыя органы — прэзідыум, мандатную камісію, сакратарыят. Трэба адзначыць, што выбары кіруючых органаў прайшлі арганізавана.

Пасля выбараў кіруючых органаў канферэнцыі са справаздачным дакладам аб рабоце гарадскога камітэта партыі выступіў сакратар гаркома тав. Жураўлёў.

У рабоце партыйнай канферэнцыі прымае ўдзел член бюро ЦК КП(б)Б тав. Галадзед.

* * *

К моманту адкрыцця партыйнай канферэнцыі прысутнічала 268 дэлегатаў з рашаючым голасам і 24 з дарадчым. Не з'явіліся 32 дэлегаты з рашаючым голасам і 3 з дарадчым. Факт спазнення з адкрыццём канферэнцыі і адсутнасці да гэтага часу такой вялікай колькасці дэлегатаў гаворыць за наяўнасць яшчэ ў арганізацыі элементаў нядысцыплінаванасці.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

ГОМЕЛЬ

ГОМЕЛЬ, 13 мая. Сёння вечарам у клубе швейнікаў пачала сваю работу IV гарадская канферэнцыя бальшавікоў Гомеля.

На канферэнцыі прысутнічае 228 дэлегатаў з рашаючым голасам і 36 з дарадчым.

Канферэнцыя выбрала кіруючыя органы і зацвердзіла парадак дня.

Сёння канферэнцыя заслухае справаздачны даклад сакратара гаркома КП(б)Б т. Стакуна.

У рабоце канферэнцыі прымае ўдзел сакратар ЦК КП(б)Б т. Валковіч.

АБМЕРКАВАННЕ ПЫТАННЯЎ ТРЭЦЯГА ПЯЦІГАДОВАГА ПЛАНА

ДА ПРАБЛЕМЫ РАЗВІЦЦЯ ШВЕЙНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР

[У] трэцяй пяцігодцы перад швейнай [пра]мысловасцю стаіць рад актуальных [задач], якія патрабуюць свайго вырашэн[ня]. [Н]а некаторых з іх мы і хочам спы[ніцца].

[На]шы швейныя фабрыкі, асабліва буй[ныя], настолькі тэхнічна аснашчоны, што [маюць] усе магчымасці выпускаць новыя [асарт]ыменты і намнога пашырыць фа[со]сць. Па нашай, напрыклад, фабры[цы] выпрацоўваемыя 25 назваў вырабаў [мужч]ынскага верхняга адзення мы мо[жам] дапоўніць новымі відамі асартымента [...]онаў, галоўным чынам за кошт [...]нага асартымента, новых відаў спар[тыўн]ай, вытворчай і форменнай адзежы.

[Гэт]а пытанне аб стварэнні новых ты[паў] адзення неразрыўна звязана з арга[нізац]ыяй такога цэнтра, які-б яднаў у [сабе] лепшую мастацкую і канструктар[скую] сілу. Мы маем на ўвазе стварэнне ў [Мінск]у, або ў Віцебску, Цэнтральнага [дома] мадэляў накшталт існуючага Дома [мадэл]яў у Маскве. Гэтага патрабуе куль[турна] вырасшы спажывец. Ён хоча адзец[ца ў] далікатную і прыгожую адзежу. На[шы к]анструктарскія групы на прадпрыем[ствах] гэтае патрабаванне поўнасцю не [могуц]ь задаволіць. Дом мадэляў павінен [...] прыцягваць да сваёй творчай рабо[ты ш]ырокія колы спажыўцоў, вывучаць [іх гу]сты і запросы.

[Ста]вячы перад сабой задачу даць спа[жыўц]у высокаякаснае, прыгожае адзенне, [...] па-новаму павінна быць пастаўлена [пытан]не аб вытворчай пязе да швейнай [пра]мысловасці тэкстыльнай. Пакуль мы [маем] такое становішча, калі швейныя [прад]прыемствы вымушаны апрацоўваць [тыя] тэкстыльныя тканіны, якімі спаб[жаюць] іх тэкстыльныя фабрыкі, хоць гэ[тыя] тканіны часам не адпавядаюць па[трэб]наму асартыменту, фасону і сезону. [Узя]ць хоць-бы такі факт з сапраўднасці [...] фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі». [...], у другім квартале, касцюмы шыюць [з ц]ёмных цяжкіх тканін, у той час, калі ў чацвертым квартале мінулага года фабрыка багата снабжалася шэрым і светлым асартыментам (трыко сезоннае і інш.). Атрымліваецца, што мы вымушаны шыць тое, што нам даюць тэкстыльныя фабрыкі, а не тое, што патрабуе спажывец.

Прыступаючы да распрацоўкі плана трэцяй пяцігодкі, гэты разрыў павінен быць ліквідаван. Мы прапануем, каб план трэцяй пяцігодкі прадугледзеў вытворчае каапераванне швейных і тэкстыльных прадпрыемстваў. Гэта значыць — так арганізаваць справу, каб тэкстыльная вытворчасць поўнасцю задавольвала патрэбы швейных прадпрыемстваў.

Пытанне каапераванне тэкстыльнай і швейнай прамысловасці мае непасрэдныя адносіны і да задач далейшага паталення швейных вырабаў і вырашае пытанне аб зніжэнні сабекошту. Гаворка ідзе аб распрацоўцы ў самой швейнай прамысловасці стандартаў найбольш рацыянальных шырынь і даўжынь па відах тканін. Распрацаваныя стандарты шырыні матэрыялаў і даўжыні кавалкаў павінны стаць абавязковымі для тэкстыльных прадпрыемстваў, працуючых на швейную прамысловасць. Гэтым самым мы больш рацыянальна зможам скарыстаць тканіны, знізіўшы выдатак на адзінку прадукцыі, і атрымаем каласальныя рэзервы ў выніку зніжэння сабекошту.

Швейная прамысловасць тоіць у сабе яшчэ велізарныя рэзервы. Узяць хоць-бы механізацыю вытворчасці. У гэтых адносінах беларуская швейная прамысловасць вельмі адстае ад перадавых швейных прадпрыемстваў Масквы і Ленінграда.

Мы яшчэ працуем на нізка-прадукцыйных машынах 31-га класа. Яны павінны быць у бліжэйшым часе заменены больш быстраходнымі, машынамі 96-га класа, якія ў масавым парадку вырабляе наша айчынная прамысловасць. Неабходна смялей і шырэй укараняць новыя віды абсталявання (аўтаматычныя гофманскія прасы на працэсе канчатковага прасавання, аўтаматы на прасаванні полачак і інш.).

У нашай швейнай прамысловасці яшчэ вялікую ўдзельную вагу займае ручная праца. Адной з баявых задач, якія стаяць у трэцяй пяцігодцы, з'яўляецца замена ручной працы машыннаю. Неабходна поўнасцю аснасціць швейную прамысловасць спецыяльным абсталяваннем — гузікавымі машынамі, пяцельнымі, абмётачнымі і інш.). Пакуль-жа на многіх швейных фабрыках гэтыя работы выконваюцца ўручную.

Ва ўсёй астрыні ўстае пытанне аб стварэнні для швейнай прамысловасці, па прыкладу паліграфічнай і тэкстыльнай прамысловасці саюза, уласнай машынабудаўнічай базы, дзе-б адшукваліся і распрацоўваліся новыя тыпы і віды абсталявання. Наяўны ў сістэме Наркамцяжпрома Падольскі завод не ў сілах колькасна і якасна задаволіць бурна растучую швейную прамысловасць. Заадно мы прапануем, каб у сістэме Наркамлегпрома Беларусі быў створан спецыяльны металазавод па забеспячэнню швейных прадпрыемстваў дэталямі да машын і прыстасаваннямі, бо існуючыя дробныя майстэрні пры прадпрыемствах не могуць забяспечыць нармальную эксплаатацыю машыннага парка і новых тыпаў прыстасаванняў.

Актуальнейшым пытаннем з'яўляюцца таксама больш дасканалыя формы арганізацыі вытворчасці, як працуючай па сістэме беспераппыннага патока. У першую чаргу мы маем на ўвазе ўвядзенне дыспетчарскай сістэмы кіравання на буйных швейных прадпрыемствах. Таксама павінна быць пастаўлена пытанне аб перабудове вытворчых агрэгатаў па папярэчную або касую сістэму. Усё гэта з'яўляецца дадатковай крыніцай для росту прадукцыйнасці працы.

Інжынеры-эканамісты віцебскай швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі»
Д. М. ТРОНЕК, В. Е. ЛУР'Е.

У НАРКАМЛЕГПРОМЕ БССР

Учора ў Наркамлегпроме БССР адбылася нарада дырэктароў трэстаў і кіраўніцтваў з удзелам прадстаўнікоў прадпрыемстваў Саюзнай прамысловасці па пытанню аб ходзе складання плана трэцяй пяцігодкі.

Нарком т. Георгадзе і яго намеснік тав. Рыбалтоўскі ў кароткай інфармацыі спыніліся на асноўных пытаннях, якія павінны стаяць у цэнтры ўвагі пры распрацоўцы плана.

У трэцяй пяцігодцы лёгкая прамысловасць рэспублікі зробіць вялікі крок наперад. Яна павінна задаволіць той велізарны попыт насельніцтва, які расце з кожным годам.

У БССР асабліва будзе развівацца ільнаапрацоўчая прамысловасць, заводы пярвічнай апрацоўкі ільну, якія працуюць на мясцовай сыравіне. Асаблівая ўвага павінна быць звернута на далейшае пяўхільнае паляпшэнне якасці ільну. Мяркуецца пабудова камбіната па вырабу тонка-палатняных вырабаў.

Рост пагалоўя жывёлы з'яўляецца крыніцай для далейшага разгортвання скуранаабутковай прамысловасці. Для вырабу высокаякаснага абутку, патрэбна будзе разгарнуць развіццё козагадоўлі. Нельга абыйсці і пытанні аб заменніцелях (скурсурагаты). Для гэтага намячаецца пабудова спецыяльнай фабрыкі.

Патрэбна загадзя прадумаць пытанні аб магчымасці арганізацыі на месцы вытворчасці некаторых відаў абсталявання для новабудуючыхся прадпрыемстваў.

Па трыкатажнай прамысловасці ў першую чаргу павялічыцца вытворчасць панчох, трыкатажнай бялізны. Для забеспячэння яе сыравінай мяркуецца пабудова прадзільнай фабрыкі.

У трэцяй пяцігодцы лёгкая прамысловасць БССР павінна пайсці па шляху канчатковага зжыцця саматужніцтва, далейшай механізацыі і аўтаматызацыі прадпрыемстваў.

Усе работы па складанню плана павінны быць закончаны да 15 мая.

Зводка аб ходзе веснавой сяўбы па раёнах БССР

на 10 мая 1937 года (у проц. да плана)

№№ п. п.	Раёны	Усяго пасеяна ярыных	Усяго абсеяна	З іх: Яравой пшаніцы	Ячменю	Аўса	Ільну	Бульбы	З усяго пас. засеяна радк. сеялкай	Узарана пад пасевы ворыва (у га)
1.	Аршанскі	98,8	104,0	100,6	104,1	107,8	104,1	106,6	22,9	6680
2.	Грэскі	89,5	95,9	98,4	116,0	101,1	100,4	95,0	50,7	7901
3.	Магілёўскі	89,1	96,9	101,7	99,3	102,9	101,4	92,8	40,7	9496
4.	Ч.-Слабодскі	86,9	96,5	125,6	102,1	100,6	99,9	86,4	8,4	750
5.	Дрыбінскі	84,3	90,6	97,3	96,5	94,3	101,1	90,9	18,4	14375
6.	Горацкі	83,6	96,4	99,3	101,3	93,6	101,6	86,7	31,1	9397
7.	Сенненскі	83,6	94,7	94,2	97,4	93,1	108,1	73,7	22,1	7085
8.	Бабруйскі	81,4	82,2	101,4	94,2	97,3	92,8	93,3	41,2	7437
9.	Тураўскі	80,2	76,9	103,9	103,2	98,5	97,3	89,3	45,2	850
10.	Шклоўскі	80,0	91,7	90,6	95,9	94,1	101,4	63,3	34,8	17387
11.	Быхаўскі	78,1	89,1	104,4	101,1	98,2	99,1	54,0	15,6	5061
12.	Брагінскі	77,9	86,3	106,1	112,5	106,2	91,5	80,7	35,6	7849
13.	Бялыніцкі	77,4	84,9	97,4	94,9	89,4	98,1	72,8	23,6	6170
14.	Камарынскі	77,1	73,8	105,4	117,2	105,9	101,3	91,9	54,7	7671
15.	Менскі	76,5	95,6	98,5	102,6	106,1	97,7	75,7	47,9	3774
16.	Круглянскі	76,1	89,6	88,3	92,3	88,3	99,0	59,2	28,1	8887
17.	Кіраўскі	75,5	83,7	101,0	104,7	89,7	80,4	82,3	19,8	10904
18.	Смілавіцкі	75,5	89,1	100,5	102,0	103,7	95,2	61,4	45,9	4414
19.	Віцебскі	75,4	88,5	106,0	101,6	95,0	99,7	52,5	22,0	6233
20.	Чашніцкі	75,1	91,6	100,1	93,4	88,8	100,1	49,0	16,8	6835
21.	Удзвенскі	74,8	90,3	104,8	100,7	99,0	91,9	60,4	25,0	1134
22.	Лоеўскі	74,5	81,6	63,0	111,0	101,0	102,7	100,1	24,1	9829
23.	Чырвонапольскі	74,4	72,5	86,4	99,5	98,3	94,2	94,8	8,2	9040
24.	Дуброўенскі	74,3	87,2	94,9	89,9	83,7	99,8	63,7	29,7	13856
25.	Лепельскі	74,1	88,6	104,0	77,9	89,9	101,1	64,7	10,2	8248
26.	Плешчаніцкі	74,0	89,0	104,9	97,1	94,3	91,6	63,4	8,7	4572
27.	Талачынскі	73,7	94,3	98,5	97,1	95,5	100,9	41,3	67,5	9208
28.	Добрушскі	73,6	73,3	102,4	102,9	90,3	90,3	95,0	46,8	3112
29.	Хойніцкі	73,5	78,3	90,8	103,6	90,3	97,8	84,5	52,1	9550
30.	Бешанковіцкі?	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
31.	Дрысенскі?	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
32.	Калінкавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
33.	Полацкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
34.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
35.	Рагачоўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
36.	Крычаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
37.	Мсціслаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
38.	Старобінскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
39.	Чэрыкаўскі?	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
40.	Журавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
41.	Крупскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
42.	Барысаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
43.	Ветрынскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
44.	Асіповіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
45.	Ст.-Дарожскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
46.	Жыткавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
47.	Слуцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
48.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
49.	Ушацкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
50.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
51.	Петрыкаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
52.	Жлобінскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
53.	Б.-Кашалёўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
54.	Заслаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
55.	Капаткевіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
56.	Рэчыцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
57.	Пухавіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
58.	Суражскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
59.	Хоцімскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
60.	Любанскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
61.	Халопеніцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
62.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
63.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
64.	Кармянскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
65.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
66.	Чавускі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
67.	Ельскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
68.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
69.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
70.	Гомельскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
71.	Лагойскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
72.	Бягомльскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
73.	Клічаўскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
74.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
75.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
76.	Мазырскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
77.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
78.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
79.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
80.	Смалявіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
81.	Асвейскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
82.	Расонскі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
83.	Уваравіцкі	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
84.	Клімавіцкі	57,2	74,2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	76,7	22,9	8080
85.	Нараўлянскі	55,5	49,8	93,0	102,7	96,6	90,7	13,4	26,3	10075
86.	Лёзнянскі	55,4	66,8	74,6	66,4	63,4	90,0	37,7	25,3	7227
87.	Дзержынскі	55,2	68,9	80,2	76,0	73,9	66,4	55,8	7,3	3682
88.	Свяцілавіцкі	55,0	58,5	100,8	93,6	85,0	92,9	95,6	22,2	5477
89.	Лельчыцкі	53,9	40,1	107,3	100,8	100,8	104,8	20,2	17,3	7489
90.	Сіроцінскі	46,5	55,3	69,9	62,9	45,7	78,0	65,4	31,9	677706
	Па БССР	69,8	79,4	96,9	95,5	88,4	94,0			
	Апрача таго пасеяна НКС	79,9	97,4	93,9	98,6	107,5	—	53,6	—	3779
	Усяго па БССР з НКС	69,9	79,5	97,4	95,3	88,5	94,0	65,1	31,9	681485
	Было на 5/V 1937 г.	59,6	73,6	93,8	89,9	80,9	83,8	44,8	27,4	645950

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

ЗАГАД ПА НАРОДНАМУ КАМІСАРЫЯТУ ЗЕМЛЯРОБСТВА БССР

АБ НЯПРАВІЛЬНЫХ ДЫРЭКТЫВАХ НАМ. НАРКОМА ЗЕМЛЯРОБСТВА БССР ТАВ. ЗАЛЕСКАГА АД 14 ВЕРАСНЯ 1936 ГОДА І 11 САКАВІКА 1937 г. У АРГАНІЗАЦЫІ ТАВАРНА-КАЛГАСНЫХ ФЕРМ У КАЛГАСАХ

Азнаёміўшыся з дырэктывамі кіраўніцтва жывёлагадоўлі НКЗ БССР па пытанню арганізацыі таварных ферм у калгасах, лічу гэтыя дырэктывы грубым парушэннем рашэнняў партыі і ўрада. Рашэннямі партыі і ўрада цэнтральнай задачай у развіцці жывёлагадоўлі было пастаўлена, каб не было ні аднаго калгаса без жывёлагадоўчай таварнай фермы. Не гледзячы на яснасць пастаўленых задач, кіраўніцтва жывёлагадоўлі, у асобе яго кіраўніка тав. Залескага, сказіла гэту дырэктыву партыйных і савецкіх органаў.

Замест барацьбы, каб кожны калгас меў таварную ферму, а таксама разгорнутай барацьбы за выкананне плана развіцця жывёлагадоўлі як у калгасах, так і ў [illegible] карыстанні, т. Залескі [illegible] пастаўленых задач і ў сваіх дырэктывах ад 14 верасня 1936 г. і 11 сакавіка 1937 г. [illegible]

Дырэктывы гэтыя, як скажаючыя рашэнні партыі і ўрада, парушаючыя статут сельскагаспадарчай арцелі, — адмяняю.

[illegible]

Народны камісар земляробства БССР **Н. НІЗАЦОУ.**

НЯМА КЛОПАТАЎ АБ ЛЮДЗЯХ

Правільна дзесяць хвілін у гэты час, як мы прыехалі працаваць на тарфяны завод «Міхановічы». З першага-ж моманту мы сустрэліся з непаладкамі, якія адмоўна адбіваюцца на прадукцыйнасці нашай працы. Амаль на кожным кроку адчуваецца адсутнасць увагі да чалавека і яго культурна-бытавых патрэб.

Перш за ўсё аб інтэрнаце. Дырэкцыя не паклапацілася нават аб такой драбязі, як салома для матрацаў, прыходзіцца спаць на голых дошках. Чамусьці хлапцоў і дзяўчат засялілі ў адным пакоі, што мы лічым зусім недапушчальным.

Сталовая завода знаходзіцца ў руках вон дрэнна, стаў заўсёды брудныя, падлогу тут мыюць раз у тыдзень. Часта нехапае абедаў. Гатаванай вады не знайсці днём з агнём.

Пасля работы хочацца пачытаць газету, паслухаць гутарку аб падзеях у Іспаніі і ў іншых краінах, але ўсё гэта для нас астаецца толькі ў марах. Заводскія арганізацыі зусім не вядуць ніякай палітычна-масавай работы сярод рабочых.

Заўважваецца антаганізм паміж пастаяннымі рабочымі і ўноў прыбыўшымі. У гэтым таксама віна заводскіх арганізацый.

ВАЎЧКОЎ і СЕЦЬКОЎ.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

На біскайскім фронце ўстанавілася параўнаўчае зацішша. Спробы мяцежнікаў атакаваць 11 мая пазіцыі рэспубліканцаў на лініі Бермео — Аморэбіета — Рыгойтыя (на паўночны ўсход ад Більбао) былі адбіты. Мяцежнікі панеслі вялікія страты.

Пасля паспяховых аперацый 10 мая ў раёне гары Сольюва (на паўночны ўсход ад Більбао) рэспубліканцы прадаўжалі атаку пазіцый мяцежнікаў. Пасля некалькіх штыхавых схватак рэспубліканцам удалося заняць усе аб'екты, намечаныя камандаваннем. Мяцежнікі вымушаны былі адступіць. У рэзультаце гарачых баёў, якія цягнуліся больш 4 дзён, рэспубліканскія часці цяпер кантралююць усе горныя праходы Сольюва.

11 мая фашысцкія самалёты 12 раз лятаці над Більбао, скідалі бомбы ў ваколіцах горада і рабілі стральбу з кулямётаў.

У цэнтры горада «Юнкерсы» скідалі лістоўкі, якія змяшчалі пагрозу, што Більбао будзе падвергнут «бязлітаснай бамбардыроўцы з мора, сушы і паветра».

Авіяцыя мяцежнікаў бамбардыравала 11 мая таксама паселішчы Сестао, Баракальдо і Аморэбіета.

***

Згодна паведамлення радыёстанцыі з Більбао (пераданага агенцтвам Гавас), 12 мая войскі мяцежнікаў, сканцэнтраваныя ў раёне ўзвышша Сольюва (на паўночны ўсход ад Більбао) зрабілі атаку на рэспубліканскія пазіцыі, аднак былі адкінуты з вялікімі стратамі. Фашысцкія самалёты бамбардыравалі 12 мая рад пунктаў недалёка ад Більбао, у прыватнасці порт Португалетэ, дзе ёсць чалавечыя афяры. Рэспубліканскія эскадрыллі бамбардыравалі пазіцыі праціўніка, прычыніўшы значныя разбурэнні.

Шэсць фашысцкіх самалётаў на працягу адной гадзіны рабілі палёты над Більбао, скідаючы бомбы вялікай разбуральнай сілы ў розных участках горада. Як паведамляе англійскі друк, гэта былі германскія самалёты «Юнкерс». Налічваецца 12 забітых і раненых сярод грамадзянскага насельніцтва.

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

11 мая з 5 да 11 гадзін раніцы мяцежнікі выпусцілі па Мадрыду звыш 100 снарадаў, у тым ліку шмат снарадаў буйнага калібра і запальваючых. Снарады падалі ў цэнтры і ў прыгарадах. Адзін снарад разарваўся на тэрыторыі піваварнага завода, дзе было забіта двое і ранена 27 чалавек. У 22 гадзіны 30 мінут бамбардыроўка Мадрыда аднавілася. Мяцежнікі абстрэльвалі горад з цяжкіх гармат. Лік афяр вячэрняй бамбардыроўкі нязначны.

Генерал Міяха паведаміў мадрыдскаму карэспандэнту агенцтва Гавас, што з 1 красавіка па 9 мая ўключна ў рэзультаце артылерыйскай бамбардыроўкі Мадрыда мяцежнікамі было забіта 217 чалавек, у тым ліку 76 жанчын; ранена 693 чал., з іх 240 жанчын.

У сектары на поўдзень ад ракі Тахо 11 мая прадаўжалася прасоўванне рэспубліканскіх часцей. Рэспубліканцы занялі ўсе аб'екты, намечаныя камандаваннем.

Мадрыдскія газеты паведамляюць, што ў сектары на поўдзень ад ракі Тахо (на поўдзень ад Мадрыда) рэспубліканскія войскі знаходзяцца за адзін кілометр ад Толедо і трымаюць горад пад агнём артылерыі і кулямётаў. Пад агнём рэспубліканцаў знаходзяцца, у прыватнасці, толедскі збраёвы завод, у значнай частцы разбураны рэспубліканскай артылерыяй у папярэднія дні.

***

Як паведамляе агенцтва Гавас з Мадрыда, днём 12 мая рэспубліканскія войскі прадаўжалі наступленне на захад ад дарогі Архес—Толедо. Рэспубліканскія танкі неаднаразова ўрываліся ў размяшчэнне праціўніка, прымушаючы яго адступаць. Рэспубліканскія батарэі, устаноўленыя на новых пазіцыях, накіроўвалі агонь супроць падмацаванняў мяцежнікаў, падцягваемых да Толедо з усіх участкаў фронта. Рэспубліканскія самалёты бамбардыравалі пазіцыі мяцежнікаў на могілках Толедо і іншыя ваенныя аб'екты. Страты мяцежнікаў людзьмі і ваенным снаражэннем вельмі значны. Паводле слоў мадрыдскага карэспандэнта агенцтва Гавас, у Толедо знаходзяцца часці мараканцаў, фалангістаў, а таксама германскія часці.

У афіцыяльным паведамленні, апублікаваным у Мадрыдзе ўвечары 12 мая, указваецца, што страты праціўніка ў баях за Толедо дасягаюць 400 чалавек.

12 мая фашысты навялі часовы мост праз раку Мансанарэс з мэтай аднавіць зносіны з Універсітэцкім гарадком. Агнём рэспубліканскай артылерыі мост быў знішчан.

У тылу ў іспанскіх мяцежнікаў

ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі, часовая рэзідэнцыя ўрада), 12 мая. (БЕЛТА). Севільская фашысцкая газета «АБС» друкуе афіцыяльнае паведамленне з Кардовы (горад на поўдні Іспаніі) аб тым, што з прычыны супраціўлення насельніцтва распараджэнню фашысцкіх улад аб увядзенні адзінай стравы па германскаму фашысцкаму ўзору, паліцыя будзе абыходзіць кватэры і правяраць выкананне дадзенага распараджэння.

***

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 12 мая. (БЕЛТА). Агенцтва Гавас паведамляе аб разлажэнні сярод іспанскіх мяцежнікаў. Карэспандэнт указвае, што разлажэнне асабліва ахапіла камандаванне і арганізацыі фашысцкай «іспанскай фалангі».

***

ПАРЫЖ, 11 мая. (БЕЛТА). Агенцтва Гавас паведамляе, што генерал Франко зволіў з займаемых пасад лідэра іспанскіх фалангістаў Мануэля Эдыльяа.

Да англа-японскіх перагавораў

ШАНХАЙ (буйнейшы цэнтр Кітая), 12 мая. (БЕЛТА). У сувязі з англа-японскімі перагаворамі (гл. «Звязду» ад 12 ма[я]) газета «Шуньбао» адзначае, што Японія па-ранейшаму развівае сваю агрэсію ў Паўночным і Паўднёвым Кітаі. Газета падкрэслівае, што гэта не толькі парушае тэрытарыяльную цэласнасць Кітая, але і наносіць цяжкія ўдары англійскім інтарэсам. Газета перасцерагае Англію, указваючы, што ў выпадку, калі яна пойдзе на здзелку з Японіяй, коштам Кітая, то гэта выкліча вялікае абурэнне кітайскага народу.

Газета «Лібао», характарызуючы палітыку англійскага ўрада, як ланцуг хістанняў і адцяжак, заяўляе, што гэта палітыка ўзмацняе пазіцыю фашысцкіх краін і ставіць пад пагрозу каланіяльныя ўладанні Англіі. «Калі палітыка хістанняў будзе прадаўжацца, — піша газета, — Англію чакаюць сумныя перспектывы».

ПРЫЕЗД ГРОСМАЙСТРА ФЛОРА

НЕГАРЭЛАЕ. 13 мая (Кар. «Звязды»). Сёння з-за граніцы прыехаў чэмпіён Чэхаславакіі па шахматах гросмайстар Флор. Флор прабудзе ў Савецкім Саюзе каля месяца і наведае Маскву і Ленінград. Ён намеран даць некалькі сеансаў адначасовай ігры з савецкімі шахматыстамі.

З СССР Флор выедзе ў Талвію дзе прыме ўдзел у міжнародным шахматным турніры, які пачнецца 15 чэрвеня на адным з курортаў каля Рыгі.

Б. КАМЕНАЎ.

ХВАЛЯ ЗАБАСТОВАК У ЯПОНІІ

ТОКІО (сталіца Японіі), 12 мая. (БЕЛТА). Работнікі гарадскога транспарта [То]кіо па-ранейшаму бастуюць, пры чым с[та]чачны рух прымае ўсё больш палітыч[ны] характар. Прадпрыемцы, згаджаючыся [на] нязначнае павышэнне зарплаты, кат[эго]рычна пярэчаць супроць прызнання пр[аф]саюзаў на прадпрыемствах.

Часовы цэнтральны камітэт прафса[юза] «Токе» (саюз рабочых гарадскога тр[ан]спарта Токіо) па-ранейшаму падтрымлі[вае] стачкі рабочых прыватных транспарт[ных] кампаній «ОДЗІ», «Акрутовай», «То[...]» «Мегуро» і «Тамагава», аказваючы [ба]стуючым матэрыяльную дапамогу.

Барацьба рабочых завода сталёвых [тру]баў «Тойо» па-ранейшаму прадаўжа[ец]ца. Адміністрацыя завода, паводле слоў [га]зеты «Асахі», ухіляецца ад перагаво[раў] з бастуючымі, абвясціўшы аб закрыцці [за]вода. Газета ўказвае, што адміністра[цыя] завода схавалася.

ГУТАРКА ТАВ. ЛІТВІНАВА З ІДЭН[АМ]

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 11 [мая] (БЕЛТА). Сёння міністр замежных с[праў] Ідэн гутарыў з тав. Літвінавым.

ПРАТЭСТЫ СУПРОЦЬ РАСПРАВЫ [НАД] БРАЗІЛЬСКІМІ РЭВОЛЮЦЫЯНЕРАМ[І]

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 12 [мая] (БЕЛТА). Адбыўся сход пратэсту суп[роць] асуджэння вядомага бразільскага рэво[люцы]цыянера Карлоса Прэстэса і раду ін[шых] антыфашыстаў бразільскім «трыбуна[лам] грамадскай бяспекі». Сход быў с[кліка]кан камітэтам абароны Прэстэса пры [са]дзейнасці міжнароднай юрыдычнай [асацыя]цыяцыі, міжнароднага камітэта бара[цьбы] супроць вайны і фашызма і іншых [ма]сех арганізацый. Прынята рэзалю[цыя] якая патрабуе «справядлівага і хут[кага] перагляду справы і пратэстуе суп[роць] грубага абыходжання са зняволенымі».

***

НЬЮ-ЁРК (буйнейшы цэнтр ЗША), [12] мая. (БЕЛТА). Цэнтральны камітэт [кам]партыі ЗША апублікаваў пратэст, у [якім] ганьбіць прыгавор Прэстэсу і іншым [бра]зільскім антыфашыстам, як «нечува[ны] цынічны здзек над правасуддзем».

Кампартыя заклікае ўсе прагрэсіў[ныя] элементы і ўсіх антыфашыстаў змаг[ацца] за вызваленне Прэстэса.

ПАВУЦІННЕ ГЕРМАНСКАГА ШПІЯНА[ЖУ]

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 12 [мая] (БЕЛТА). Орган прафсаюзаў «Дэйлі [Хе]ральд» указвае на стварэнне фашыс[цкай] Германіяй у Еўропе шырокай сеткі шп[іён]скіх арганізацый, накіраваных суп[роць] Савецкага Саюза.

Газета піша: «Штаб-кватэрай для германскіх шпіёнаў з'яўляецца 3-е [...] ведчае) аддзяленне германскага генер[аль]нага штаба ў Берліне, якое снабжа[ецца] сродкамі таксама шчодра, як і ко[жная] германская ваенная арганізацыя.

У стварaемай зараз разгалінёнай с[іст]эме шпіёнскіх арганізацый аддзяленне, [якое] ведае шпіянажам у СССР, з'яўляецца [най]нейшым. Гэта аддзяленне кіруецца з [Кё]нігсберга (ва Ўсходняй Прусіі).

Цэнтрамі для германскіх шпіёнаў, дзейнічаюць у Польшчы, з'яўляюцца [Бы]лаўль і Штэтын. Шпіянаж у Чэхасла[вакіі] і Аўстрыі кіруецца з Дрэздэна і Мю[нхе]на. Шпіёны, якія дзейнічаюць ва Ф[ран]цыі і Бельгіі, падпарадкаваны цэнт[рам], якія знаходзяцца ва Франкфурце і Ке[льне].

З таго часу, як Англія прыступіла [да] выканання праграмы ўзмацнення ўзб[ра]енняў, у Берліне лічаць, што пасля [...] другім па свайму значэнню аб'ектам [гер]манскага шпіянажа з'яўляецца Англ[ія].

Адказны рэдактар **Д. В. ЮРКОЎ.**

ПРАВЕРАЧНЫЯ ІСПЫТЫ У ШКОЛАХ

20 мая ва ўсіх школах БССР, ад 4 і да 10 класа ўключна, пачынаюцца праверачныя іспыты. Наркомасветы БССР разаслаў усім гарадскім і раённым аддзелам народнай асветы інструкцыі і метадычныя ўказанні аб правядзенні іспытаў.

Сёлета вучні пачатковых, няпоўных сярэдніх і сярэдніх школ дапускаюцца да іспытаў незалежна ад колькасці маючыхся ў іх дрэнных ацэнак па вучэбных прадметах. Асабліва слабыя здароўем дзеці, пры паспяховасці на працягу года па прадметах з адзнакай не ніжэй «пасрэдна», па рашэнню дырэктара школы могуць быць пераведзены ў наступны клас без іспытаў. Дырэктарам і загадчыкам школ таксама дадзена права пераносіць іспыты на восень для тых вучняў, якія па ўважлівых прычынах прапусцілі значны лік заняткаў на працягу навучальнага года.

За пяць дзён да іспытаў ва ўсіх школах павінны быць вывешаны расклады іспытаў. Перавод вучняў у наступныя класы і выпуск іх з школ будзе рабіцца толькі пры ўмове, калі паспяховасць па прадметах вучэбнага курса ацэнена адзнакай не ніжэй «пасрэдна». Вучні, якія атрымалі агульнагадавыя ацэнкі «выдатна» па ўсіх асноўных прадметах, па астатніх прадметах не ніжэй «добра» і па паводзінах—«выдатна» будуць узнагароджаны пахвальнымі граматамі. (БЕЛТА).

ЧАМУ НЕ АДКРЫТ ПАРК імя ГОРКАГА?

У выходны дзень 12 мая сотні жыхароў Менска накіраваліся адпачываць у парк імя Горкага (былы сад «Прафінтэрн»), але ля самага ўваходу іх досыць строга папярэдзілі.

— Сад яшчэ закрыт, нікога не пускаем...

Вясна праходзіць, а адзіны буйны парк сталіцы яшчэ не адкрыт. Дырэктар тав. Турэцкі ў пачатку зусім сур'ёзна растлумачыў прычыну тым, што, моў, у Маскве Парк культуры і адпачынку таксама адкрываецца 18 мая і ў іншых гарадах не раней. Потым, зразумеўшы сам недарэчнасць такой заявы, знайшоў новую больш чым адзіўляючую прычыну.

— Бачыце, мы-б ужо адкрылі парк, але за апошнія дні дажджы размылі дарожкі.

І то, і другое—дзіцячая балбатня. Усякаму зразумела, што менскі парк з яго няскладаным абсталяваннем можна і патрэбна было адкрыць яшчэ 1 мая. Справа ў тым, што як у горсавеце, так і ў дырэкцыі парка няма клопатаў аб арганізацыі культурнага адпачынку працоўных. Яшчэ да гэтага часу не скончана абсталяванне парка, бо горсавет са спазненнем пачаў фінансаванне. Дырэкцыя парка прадастаўлена сама сабе. Ніхто з горсавета і Варашылаўскага РК КП(б)Б не пацікавіўся як ідзе падрыхтоўка да летняга сезона, не праверыў мастацка-ідэйнага афармлення парка, ніхто ніякай дапамогі не аказвае дырэктару Турэцкаму.

Парк імя Горкага патрэбна адкрыць зараз-жа. Неадкладна-ж трэба прадставіць гэты зялёны куток у распараджэнне працоўных.

Н. ГАРНЫ.

ЛОДАЧНАЯ СТАНЦЫЯ БЕЗ ЛОДАК

Цёплы сонечны дзень 12 мая прыцягнуў шмат жыхароў сталіцы да рэчкі, да лодачнай станцыі. Аднак, лодачная станцыя не магла задаволіць усіх жадаючых пакатацца на лодцы, бо яна мае ўсяго толькі... 11 лодак, з якіх чатыры няскончаны рамонтам.

Людзі гадзінамі чакалі прыбыцця лодкі і ішлі назад не пакатаўшыся. Тым шчаслівым, якім удалося атрымаць лодку ў першы раз, рашылі іх больш не браць. Лодкі пабудаваны вельмі дрэнна і нязграбна.

«Асводу» патрэбна навесці парадак на лодачнай станцыі.

І. М.

ДЗЕННІК

— Нарада прапагандыстаў Варашылаўскага раёна па гісторыі партыі, па вывучэнню пісьма таварыша Сталіна саставіцелям падручніка гісторыі ВКП(б) адбудзецца 15 мая ў 7 гадзін вечара ў малой залі Дома партактыва.

— Нарада прапагандыстаў, сакратароў парткомаў і парторгаў Сталінскага раёна з дакладам т. Пасэ на тэму «Пісьмо таварыша Сталіна аб падручніку гісторыі ВКП(б) і задачы партыйнай прапаганды» адбудзецца 14 мая ў 7 гадзін вечара ў вялікім зале Дома партактыва.

ДА ЎВАГІ РАЙАНА, ШКОЛ і іншых навучальных устаноў

У НОВААДКРЫТЫМ УЗОРНА-ПАКАЗАЛЬНЫМ МАГАЗІНЕ № 2 БЕЛАРУСКАЙ БАЗЫ „СОЮЗКУЛЬТТОРГА“ — ПРЫМАЮЦЦА ЗАКАЗЫ — на ВУЧЭБНА-НАГЛЯДНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ

ПА МАТЭМАТЫЦЫ, ФІЗІЦЫ, ПРЫРОДАЗНАЎСТВУ, НА ГЕАГРАФІЧНЫЯ КАРТЫ, ДЫЯПАЗІТЫВЫ НА ПЛЁНЦЫ І ШКЛЕ І ПРАЕКЦЫЙНУЮ АПАРАТУРУ.

Ва ўзорна-паказальным магазіне заўсёды ёсць ШЫРОКІ ВЫБАР ВУЧЭБНА-НАГЛЯДНЫХ ДАПАМОЖНІКАЎ, ГЕАГРАФІЧНЫХ КАРТ І ДЫЯПАЗІТЫВАЎ па ўсіх дысцыплінах, а таксама ДАШКОЛЬНЫХ І ДЗІЦЯЧЫХ.

ПА ПАТРАБАВАННЮ ВЫСЫЛАЕМ НАШЫ ПРЭЙСКУРАНТЫ.

ЗАКАЗЫ НАКІРОЎВАЙЦЕ ПА АДРАСУ: МЕНСК, РОГ КОМСАМОЛЬСКАЙ І КАРЛА МАРКСА (дом Наркомлеса), МАГАЗІНУ № 2 «СОЮЗКУЛЬТТОРГ», РАЗЛІКОВЫ РАХУНАК № 60125 У БЕЛКАНТОРЫ ДЗЯРЖБАНКА.

ДЫРЭКЦЫЯ.

РЭДАКЦЫІ «ЗВЯЗДЫ» патрэбны МАШЫНІСТКІ на дзенную і вячэрнюю работу. Звяртацца па тэл. № 20-830, ці непасрэдна ў сакратарыят (трэці паверх).

ГРАМАДСКІ УНІВЕРСІТЭТ СОЦЗЕМЛЯРОБСТВА

14 МАЯ РОЎНА Ў 6 ГАДЗІН 30 МІНУТ ВЕЧАРА Ў КЛУБЕ ДЗЯРЖГАНДЛЯ (рог вуліц Комуністычнай і Энгельса) АДБУДЗЕЦЦА ЛЕКЦЫЯ МАСКОЎСКАГА ЛЕКТАРА НЕКРАСАВА Івана Нікалаевіча НА ТЭМУ: «ТЭХНАРМІРАВАННЕ Ў СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЧАЙ ВЫТВОРЧАСЦІ».

Уваход для сельскагаспадарчых спецыялістаў вольны.

ОРГБЮРО БелНІТТ СОЦЗЕМЛЯРОБСТВА.

УВАГА! НКВТ Союзоптбакалея СССР

БЕЛАРУСКАЯ БАЗА „СОЮЗОПТБАКАЛЕЯ“ даводзіць да ведама ЎСІХ ГАНДЛЮЮЧЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ОКРСАЮЗАЎ, РАЙСАЮЗАЎ, СЕЛЬПО І ПРАМЫСЛОВЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, ШТО на БАЗЕ ЁСЦЬ АПЕЛЬСІНЫ і ЛІМОНЫ Ў НЕАБМЕЖАВАНАЙ КОЛЬКАСЦІ І АСАРТЫМЕНЦЕ.

ПА ЗАКАЗАХ СПАЖЫЎЦОЎ ТАВАР АДГРУЖАЕЦЦА ДРОБНЫМІ ПАРТЫЯМІ БАГАЖОМ І Ў БЛІЖЭЙШЫЯ РАЁНЫ — МАШЫНАМІ.

ЗГОДНА ПАСТАНОВЫ НКУТ СССР ЦЭНЫ НА АПЕЛЬСІНЫ І ЛІМОНЫ з 11 мая значна ЗНІЖАНЫ

З ЗАКАЗАМІ ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: МЕНСК, НЯМІГА, 1, БЕЛБАЗЕ «СОЮЗОПТБАКАЛЕЯ». РАЗЛІКОВЫ РАХУНАК № 60128 БЕЛ. АДДЗ. ДЗЯРЖБАНКА.

15 мая ГАРАДСКІ ПАРК імя А. М. ГОРКАГА (б. САД «ПРОФІНТЭРН») АДКРЫЦЦЁ ЛЕТНЯГА СЕЗОНА 15 мая

ДЫРЭКЦЫЯ.

СЁННЯ Ў ТЭА[ТРАХ] І КІНО:

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ Т[ЭАТР] (БДТ-1) — 14 мая Абан. Прэм'ера ОКУПЫ

Памяшк. Дзярж. Яўрэйск. тэатр. БЕЛДЗЯРЖТЭА[ТР] ОПЕРЫ І БАЛЕ[ТА] — 14 мая Абан. РЫГАЛЕТО

Гукавы кінотэ[атр] «ЧЫРВОНАЯ ЗО[РКА]» — УМБАР

Гукавы кінотэ[атр] «Пралетарый» — КРЫЛАТЫ МА[...]

Дзіцячы гука[вы] кінотэатр — у сувязі з рам[онтам] закрыт

Гукавы кінотэ[атр] «ІНТЭРНАЦЫЯНА[Л]» — НАТАЛКА-ПАЛТ[АЎКА]

Гукавы кінотэ[атр] «Спартак» — ТРЫ ТАВАРЫ[ШЫ]

РАДЫЁПЕРАДА[ЧЫ] НА 14 МАЯ

8.30 — «Апошнія паведамленні». 16 — перадача для да[...]нікаў. 16 — [...] 17 — перадача ў [да]могу самаадзу[...] 17.35 — вайсковая вучоба. 19.45 — [...] народаў СССР. 2[...] трансляцыя ка[...] Літвіненка-Вольге[мут] Патаржынскага. «Апошнія паведа[млен]ні».